

PEST
c. Dunaposta

IV. Semmelweis

Közgyelvi Újság

Noviszád, 1939 február 28, kedd

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 59. szám

A pápaválasztás előtt

Csütörtökön kezdődik a szavazás a Vatikánban

Vatikánvárosból jelentik: Három nap múlva kerül sor az új pápa megválasztására. A Vatikánban már minden előkészületet megtettek a választás lebonyolítására. A biborosok majdnem teljes számban Rómában vannak, csupán

O'Connel bostoni és Copello argentin biboros érkezését várják még.

A Sixtus-kápolnát, ahol a szavazás folyik és amelybe a biborosokon kívül senki sem léphet be, teljesen átalakították.

A falak mentén 62 zöld posztóval bevont asztalt és széket állítottak fel, amelyek felett lila baldahin van. A baldahinok felemelhetők és ha megtörténik a pápaválasztás, akkor valamennyi baldahint felhajtják, csak az újonnan megválasztott papáé marad leborítva.

Michelangelo híres freskója alatt áll az az o'tár, amelyen a szavazategyűjtő kelyhet elhelyezték, a hatalmas terem egyik sarkában pedig az egyszerű vaskályha áll, amelynek füstje a választás eredményét fogja hirdetni.

Az első szavazás csütörtök délután kezdődik. A Vatikánban valószínűnek tartják, hogy a választás vasárnapig befejeződik.

Cvetkovics Dragisa kormánya nagyon módosította a pénzügyi törvény javaslatát

A pénzügyi törvény a bizottság előtt

Az 1939/1940. évi pénzügyi törvény javaslatát még a Sztójadinovics-kormány dolgozta ki. Cvetkovics Dragisa kormányának hivatalba lépése után sok tekintetben lényegesen módosították az eredeti pénzügyi törvényt. A kormány több nappal ezelőtt kinyomatta a pénzügyi törvény javaslatát és azt szétosztotta a képviselők között, akik megállapították, hogy a politikai természetű szakaszok sok tekintetben élesen különböznek attól, amit a volt kormány akart a szkupstina elé terjeszteni. Ezek a változások igen nagy jelentőségűek, amint azt a beográdi Pravda írja, mert dr. Sztójadinovics Milán kormánya még az eddiginél is jobban meg akarta szorítani a politikai szabadságokat. A sajtórendszer még szigorubb lett volna, a bírósági hatalmat pedig a végrehajtó hatóság előnyére csökkentették volna.

Az átalakított pénzügyi törvény nem célozza a politikai jogok újabb megszüntetését és ezért nagy mértékben különbözik az előbbi kormány által kidolgozott pénzügyi törvény javaslatától.

KÜLDÖTTSEGEK A FÖLDMŰVELÉSI MINISZTERNÉL

Beogradból jelentik: Bealics Nikola földművelési miniszter visszatért a Dunabánságban tett utjáról Beogradba. A miniszter tegnap több küldöttséget fogadott

az ország különböző részeiből. Az alibunári és petrovgrádi járások küldöttségét Petrov Száva alibunári járási képviselő vezette. A küldöttség a St. Itebej, Nincsicsevo, Supljaja, Szárca, Ban. Deszpotovac, Botos, Orlovo és Visnyicsevo között kiépítendő vasut ügyében járt a miniszternél.

A cukorrépa termelők konferenciájának résztvevői Vujics Száva szentái járási képviselő vezetése alatt keresték fel a földművelési minisztert és átadták neki a cukorrépa termelők konferenciájának határozatát.

ÁLLAMPAPIROKAT KAPNAK A DOBROVOLJÁCOK

A minisztertanács rendelete alapján azok a dobrovoljácok, akik nem kaptak földet, állami kölcsönkötvényeket kapnak. Az erre vonatkozó végrehajtási utasítást tegnap adta ki a földművelési miniszter.

Bomba robbant a fáncteremben

Londonból jelentik: Belfastban egy fáncteremben vasárnap este bomba robbant. A fáncterem teteje beomlott. Több személy, köztük négy fiatal leány megsebesült.

Japán újabb békeajánlata

Japán hajlandó visszavonni csapatait Kína nagy részéből

Londonból jelentik: A Daily Express értesülése szerint a japán kormány vasárnap egészen váratlanul békelépést tett. A hírt más oldalról még nem erősítették meg. A lap szerint a japán kormány békeajánlata abban áll, hogy Kína számára olyan kormányt javasol, amelyben Csangkaisek is helyet foglalna. Ha a jelenlegi kínai központi kormány

hajlandó a japán javaslatot elfogadni, akkor Japán visszavonja csapatait Dél- és Közép-Kína legnagyobb részéből és csak az északi országrészekben maradnának japán csapatok. Az északi országrész számára Japán kiaknázási tervet javasol, ama hatalmakkal egyetértésben, amelyek a közvetítésben szerepet vállalnak.

Haifában két bomba robbant

— huszonegy ember meghalt

Londonból jelentik: Vasárnap reggel Haifában a város központjában bombát dobtak egy tehergépkocsira. A gépkocsi zsidó vezetője és kísérője meghaltak.

Haifai jelentés szerint a város arab negyedében két bomba robbant. A robbanás következtében 21 ember meghalt, 41 pedig megsebesült.

Hétfőn Jeruzsálemben is bomba robbant. A bomba három arabot megölt, hatot pedig megsebesített.

Hétfőn délben Haifában aknarobbanás történt, amelynek két súlyos sebesültje van.

Módosítják a magyarországi zsidójavaslatot

Magyarországról eddig tízezer zsidó jelentkezett kivándorlásra

Budapestről jelentik: A zsidójavaslatlathoz kapcsolatosan a különböző pártok körülbelül 140 módosító indítványt nyújtottak be. Az Est értesülése szerint a Teleki-kormány pénteki minisztertanácsán már szóba kerültek azok a problémák, amelyeket a módosító javaslatok felvetettek. A lap szerint a törvényjavaslat vitája során az előadó több nagy jelentőségű módosítást terjeszt elő és ezekről most folynak a tárgyalások a minisztériumok között. A mó-

dosítások elsősorban a gazdasági, köztisztviselői és iparigazolvány szakaszokat érintik, de igen érdekes változtatás készül közjogi tekintetben is. Szombat este a belügyminisztériumban nagyjelentőségű tanácskozás volt a módosítások kérdésében.

A Virradat értesülése szerint Magyarországról egyelőre tízezer zsidó jelentkezett kivándorlásra. Egy részük Délamerikába, más részük pedig Palesztinába utazik.

Szlovákia nemzeti kölcsönből akarja fedezni a költségvetési hiányt

Pozsonyból jelentik: Durcsán-szky szlovák közlekedési miniszter a szlovák néphez felhíást intézett, amelyben az állami költségvetés lehangozó adatait igyekezett elfensúlyozni és ugyanakkor nemzeti kölcsönre való jegyzésre buzdította a lakosságot.

A napokban — mint jelentettük

— Prágában rendelet jelent meg, amelynek értelmében a német nemzetiségű cseh-szlovák állampolgárokat egyelőre mentesítik a katonai szolgálat alól. A Poledni Listi jelenti, hogy ennek megfelelően a cseh-szlovákiai magyarokat és lengyeleket sem fogják katonai szolgálatra kötelezni.

Reggeli levél

A népek testvériségének igazi munkásai

Péter Pál bácskogradistai gazda elvesztett 1000 dinárt Miodragovics Ilija megtalálta és visszaszolgáltatta. Amikor Péter ezért meg akarta jutalmazni, Miodragovics nemcsak hogy nem fogadott el semmit, hanem még meg is vendégelte a kártalanított károsultat.

Amióta az emberiség különböző nyelvekre, sőt fajokra oszlott, az összes fajok kimagaslóbb gondolkodóinak, nemesebben érző egyéneinek kivétel nélkül az okozta egyik legfejtorőbb gondját: hogyan lehetne e különböző fajokat ismét egy családba tömöríteni? Valóban mily más arculata lenne az egész földkerekségnek, ha ez az elgondolás végre valósággá is változhatna!

S amin az államférfiak, bölcsészek, művészek és a nemzetek testvériségén dolgozó egyéb férfiak any nyit fáradoznak, — azt már megvalósította a Csenej-tanyai szerb gazda: a derék Miodragovics Ilija. Idegen pénzt talált kocsián; mindjárt arra gondolt: csak azé lehet, aki kevéssel azelőtt felkérkedett kocsijára. Idegen, ismeretlen magyar földműves volt az illető; csak ennyit tudott róla és hogy jószágot adott el a városban. Vett hát annyi fáradságot: az illetékes hivatalnál megtudakolta, hogy mi legyen a neve az illetőnek. Ekkor asztalhoz ült és szép akkurátosan megírta a károsultnak, hogy nála: Miodragovics Ilijánál, Csenejen, a 132 számú tanyán átvetheti Péter Pál a pénzt.

És most jön a legjava: nemhogy nem fogadta el a meghatott Péter Páltól a becsületes megtalálót méltán megillető jutalmat, hanem még asztalához is ültette és igazi bácska —bánáti szokás szerint meg is vendégelte.

Igen: ennél a megvendégelésnél álljunk meg: a károsultat nemcsak hogy kártalanítja a becsületes megtaláló, hanem bő lakomájával még ráadás is ad neki!

Kérdem most tehát: miért tette ezt a derék szerb gazda? Mert szeretete, becsülte az ismeretlen magyar emberben — az embert! Azért, mert az a derék szerb gazda azt az igazi nemes szeretetet hordozta szívében, amely nem áll meg az érzésnél vagy az ajakra feltörő kedvesség szavaknál, hanem, amely »kész segíteni is.« Amely örömet mások szolgálatában keresi. Aki csak segítség-re szorul, az magától értetődőleg az ilyen szívektől várja. E lelkekből sugárzik a fény és a meleg az élet sötét harcaiba... Ez a szeretet szomjas, és égető nyugtalanságát csak a tettek, az áldozatok tettek enyhítik.

Nem kell talán külön bizonygatnom, hogy az ilyen tettekben megnyilvánuló, önzetlen szeretetnek nem a muzik, a strandok, a kocsimák stb. az iskolái. Még kevésbé a lelket és Istent nyíltan tagadó tanok.

Mert bizony az, aki kidobta életéből az Istenség végtelenjébe vezető iránytűt: a hitet, az értelmetlenül, kábán, céltvesztve bolyong e világűrben. Érti az ilyen is, hogy szeretetre született, csak nem tudja, hogy hol találja meg a boldogító szeretete-

Lengyelország becsületének megvédése a kormány feladata

A lengyel sajtó szerint felelőtlen elemek okozták a németellenes zavargásokat

Varsóból jelentik: A kormánypárti Gazeta Polska, Express Poranny, Kurier Polski és Polska Zbrojna a legutóbbi napokban lezajlott németellenes tüntetésekkel foglalkozva azt írja, hogy ezek a felelőtlen elemek által szított tüntetések árthatnak Lengyelország érdekeinek. Az ilyen események — írja a lengyel kormány sajtó — megnehezítik annak a feladatnak teljesítését, amelyet a kormány magára vállalt.

A Gazeta Polska hangsúlyozza, hogy ezeket az eseményeket a külföldi sajtó arra igyekezett ki-

használni, hogy megzavarja a német-lengyel viszonyt éppen akkor, amikor Ciano olasz külügyminiszter hivatalos látogatást tesz Varsóban. Az ifjúságnak, amely Lengyelország tekintélyével törődik, tudnia kell, hogy Lengyelország becsületének és jogainak megvédése a kormány, nem pedig a tüntetők feladata, — írja a lap. — A Kurier Poranny sajnálkozását fejezi ki, hogy az ifjúság engedett a lengyelellenes agitátorok csábításának éppen akkor, amikor Ciano gróf Varsóban időzik.

Anglia szeptemberben kerekasztali konferenciát akar összehívni a palesztinai kérdés végleges rendezésére

A zsidó delegátusok nem fogadják el az autonóm palesztinai kormány alakítására vonatkozó angol javaslatot

Londonból jelentik: Az arab delegátusok behatóan tanulmányozták a brit kormánynak legújabb javaslatát a palesztinai kérdéssel kapcsolatban. Az angol javaslat lényege abban áll, hogy

szeptemberre kerekasztali konferenciát hívnak egybe, annak a konferenciának a mintájára, amelyen India alkotmányának ügyét és Egyiptom kérdését rendezték.

A konferenciát a londoni kormány a király nevében hívna össze és arra nemcsak Palesztina, hanem Nagybritannia politikai megbízottai és alkotmányjogi szakértői is meghívást kapnának. A kormány azt szeretné, ha a brit delegációban az összes angol pártok képviselőit kapnának.

Ugy tudják, hogy

a brit kormány terve Palesztinában autonóm kormány felállítására, bár ezt nem akarják most azonnal, hanem csak később megválasztani. Az új kormány szerződést kötne Nagybritanniával, amely biztosítaná a palesztinai brit ér-

dekeket. A kormány szeretné a tanácsadó és végrehajtó testületet arab és zsidó tagokkal kibővíteni, akiket a főbiztos nevezne ki.

A végrehajtó bizottság nem hivatalos tagjai tárcanélküli miniszteri címet kapnának a jövőbeni autonóm kormányban.

A zsidó végrehajtó bizottság határozatot hozott, hogy elutasítja a brit kormánynak Palesztinára vonatkozó javaslatát. A végrehajtó bizottság ezt az elutasító határozatot a zsidó delegáció tanácsadó bizottsága elé terjeszti, mely a londoni cionista szervezet helyiségében ma ül össze ülésre.

Veicman cionista vezér a zsidó delegátusok és a brit kormány kiküldötteinek együttes ülésén felolvassa a memorandumot, amelyben bejelenti, hogy

a kormány javaslatai nem szolgálhatnak a további tárgyalások alapjául.

A tegnapi reggeli londoni lapok nagy megdöbbenéssel közlik a zsidó végrehajtó bizottság elutasító állásfoglalását a brit javaslattal szem-

ben. »Nem érti szívét, nem érti vágyait, nem látja, hogy a csapásokat saját kezével mérí önmagára. Nem érti, hogy a lelki válságoknak, a világfájdalmaknak, a családásoknak, az elkeseredéseknek, minden kétkedésnek és sötétenlátásnak az egyetlen és halhatatlan gyógyszere: az Istenszeretet, ez a mindent összhangba olvasztó, gyógyító, nemesítő, meg-szentelő Hatalom, amelyben minden szeretetek értelmükre lelnek... Igen: akinek tekintete az Istenre van beállítva, az minden emberszívben az Istent találja fel, az minden emberlélekben az Istenség végnélküli szövetének egy-egy fonálát fogja...«

Ha mindezt jól átgondoljuk, látjuk már, milyen minden képzeletet meghaladóan hatalmas munka vár még mindig a lelkészekre, tanítókra

és a népek egyéb nevelőire: odahatni, hogy a világ minden népének minden egyéne magáéva tegye az Istenatyaság és az Istenben való embertestvériség szentséges igazságát, de úgy, hogy az ne csak kellemes fogalom, hanem minden tette kiható buzgóság: élet legyen!

Sokan oktalan sötétenlátással lemondtak már arról, hogy az ilyen önzetlen, nemes szeretet valaha is virágba borulhat e földön. És valóban a technika mai vívmányai — amilyenek többek között a gyors hírszolgáltató eszközök is (rádió stb.) — ahelyett hogy összehoznák, sokszor még jobban eltávolítják a népeket egymástól.

Hogy ebben ki hibás, azt bajos volna e kis cikk szűk keretén belül érdemlegesen letárgyalni. Azonban a fentemlített tanyai, derék, szerb gazda példája azt mutatja, hogy

ben. A londoni lapok szerint Palesztina szuverén állam lenne, melyet szerződéses viszony kötne Angliához. Ebben az államban a zsidók kisebbségi jogokat élveznének.

A Times szerint az átmeneti időben a brit hatóságokkal együtt egy arab-zsidó vegyes bizottság is közreműködne az ország kormányzásában.

Eredménytelenül végződtek az angol-német kereskedelmi tárgyalások

Berlinben elutasították Gwatkin javaslatait

Londonból jelentik: Ashton Gwatkin, az angol külügyi hivatal gazdasági osztályának vezetője, berlini megbeszéléseinek befejeztével hétfőn visszatért Londonba. A Daily Mail úgy tudja, hogy bár az angol megbízott megelégedéssel nyilatkozott a Németországban tapasztalt barátságos légkőről, gazdasági vonatkozású javaslatait Göring, Ribbentrop és Funk visszautasította.

Németországban közölték Gwatkinnal, szó sem lehet arról, hogy Németország csatlakozék az angol-francia-amerikai valutacsoporthoz a nemzetközi kereskedelem megkönnyítése céljából. Ribbentrop külügyminiszter hangoztatta, hogy Németország többet vásárolna Angliában, ha ennek ellenében nagyobb kiviteli lehetőséget kapna a volt német gvarmatokba. A News Chronicle levelezője szerint Berlinben nem sokat vártak az angol-német kereskedelmi tárgyalásoktól.

Hazatérnek a franciaországi olaszok

Rómából jelentik: Franciaországból 1400 olasz érkezett Torinóba. Ez az első csoport, amely végleg elhagyta Franciaországot, ahol eddig dolgozott. Torinóban Starace miniszter, a fasiszta párt főtitkára fogadta a külföldről visszatérő olaszokat. A fasiszta párt gondoskodik arról, hogy a hazatérő olaszok ugyanolyan munkakört kapjanak, mint amilyent eddig folytattak. Amíg a visszahonosodó olaszok háza felépül, addig közköltészen szállókban lakhatnak.

»Ugy látszik, messze tőlünk, közel a földhöz, közel a természethez még maradt az emberekben valami a nagy, erős, ösztönös érzésekből.«

És bizonyára ez a derék Miodragovics Ilija nem egyedüli ember a földön, aki ily becsületesen és önzetlenül tudja szeretni felebarátját. Mig a zöld asztalok mellett nagytudományu szellemek török fejüket a népek testvéri összehozásán, addig ott kint, a szépen sarjadzó buzatáblák között a Szevánok és Pisták, Stefánok és Ettiennék egyszerűen megbecsülik és szeretik egymás becsületességét, így markos kezeiket összefogva, Istenbe vetett szemmel, csendes, de eredményesen dolgoznak a népeknek eljövendő szent Testvériségén...

BODROGHY SZABOLCS

A varsói tanácskozások

Ciano és Beck a német-lengyel viszonyról, a Dunavidék újrendezéséről és a német-olasz gyarmati követelésekről tárgyalnak

Varsóból jelentik: Ciano olasz külügyminiszter vasárnap leleplezte Francesco Nullo olasz ezredes szobrát. Nullo ezredes a Garibaldi-csapat egyik hőse volt, majd 1863-ban a lengyel szabadságharcban, mint önkéntes, életét vesztette. A szoborleleplezési ünnepségen a lengyel katonai diszkülnitményen kívül olyan hadastyánok is résztvettek, akik még együtt harcoltak Nullo ezredessel. A szobor Varsó egyik legszebb terén áll. Az ünnepségen jelen volt Beck lengyel külügyminiszter, a kormány számos tagja és az olasz nagykövet is.

A szoborleleplezés után Ciano kihallgatáson jelent meg Moscicki elnöknel, aki Beck külügyminiszter társaságában fogadta. A megbeszélés körülbelül egy óra hosszat tartott. A tárgyalás ideje alatt Ciano gróf külügyminiszter felesége Beck külügyminiszter feleségének társaságában meglátogatta Moscicki elnök nejét.

A lengyel külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője vasárnap ebédet adott a Varsóban tartózkodó olasz újságírók tiszteletére.

Ciano vasárnap délután meglátogatta a varsói olasz kulturintézetet, ahol lelkes ünneplésben részesítették. Este Valentino varsói olasz nagykövet díszbédét adott Ciano gróf tiszteletére. A díszbédén megjelent Beck külügyminiszter, Ljublyenszki gróf, a lengyel külügyminisztérium elnöki osztályának vezetője, valamint a római lengyel követ. A díszbédet fogadás követte. A fogadáson valamennyi lengyel miniszter megjelent. Résztvettek azonkívül a katonai hatóságok vezetői és a diplomáciai testület tagjai.

A VARSÓI TÁRGYALÁSOK ANYAGA

Rómából jelentik: Gayda, az ismert olasz köziró véleménye szerint Ciano és Beck megbeszélései során a következő három pontot érintik:

1. A német-lengyel viszony.
2. A Dunavidék politikai és gazdasági rendezése.
3. Az európai egyensúly és a német-olasz gyarmati követelések.

Ami a Németországhoz való viszonyt illeti, Olaszország magatartását ebben a tekintetben a tengely és a Németországgal való gazdasági, politikai, kulturális és katonai együttműködés határozza meg. Lengyelország — anélkül, hogy csatlakozna a tengelyhez, amit a két állam nem is várt — jelentősen közelített Németországhoz. Most ezt az irányt tovább akarják fejleszteni. Ez a munka nem könnyű — írja Gayda —, mert magában Lengyelországban ezt sok politikai és gazdasági csoport ellenzi.

A Dunavidéken Olaszország, Lengyelország és Németország érdekei különböző mértékben és különböző szempontok szerint érintkeznek egymással. Ezeket az érdekeket tehát összhangba kell hozni.

Lengyelország szövetségese Franciaországnak és barátja Olaszországnak. Milyen magatartást tanúsíthat tehát az olasz-francia viszályban? Senki sem várja Lengyelországtól, hogy erre a kérdésre azonnal kötelező választ adjon. Egyelőre csak a felfogások ismertetéséről van szó Varsóban, anélkül, hogy elébe akarnának vágni a jövő fejlődésnek, amely jelenleg még teljesen tisztázatlan.

Teleki Mihály gróf: Népies, fajvédő politikát kívánunk folytatni és ebből tapodtat sem engedünk

Budapestről jelentik: Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter vasárnap Kiskunhalason résztvevő a szőlőgazdák nagygyűlésén. A gyűlésen az Alföld valamennyi szőlővidékének kiküldöttjei megjelentek.

— Gazdasági gyűlésen nem sok szóznak kellene esni a politikáról — mondotta Teleki miniszter —, a gazdasági és politikai kérdések azonban annyira egybeolvadnak, hogy mielőtt az időszerű szőlészeti és borászati kérdésekről nyilatkoznék, néhány szót kell mondanom a politikáról is. A miniszter ezután válaszolt a Szegedről kiindult fajvédő megmozdulás útját az elmúlt másfél évtized alatt. Említést tett Imrédy távozásáról és a Teleki-kormány megalakulásáról, majd így folytatta:

— Legyen meggyőződve az ország lakossága, hogy népies, fajvédő politikát kívánunk folytatni és ebből tapodtat sem engedünk. Szembenézünk bármilyen erővel, mert tudjuk, hogy a magyar nép helyesli a mi politikánkat. Ennek a politiká-

nak elsősorban népies politikának kell lennie. Lehetővé kell tenni, hogy a legeladogottabb falvak és puszták népe is felemelkedhessen és bekapcsolódjon a közgazdasági életbe. Fajvédő politikát kell követni, hogy a magyar legyen az ur ebben az országban. Ez a fajvédő politika magyarnak tekint az évszázadok óta velünk élő nemzeti kisebbségeket, amelyek jó és balsorsban velünk éreztek, azonban nem engedni meg, hogy a nemzet erőforrásait a zsidóság tartsa kezében és nem engedi meg, hogy Magyarország még egyszer megismétlődjene az 1918-as események.

A népies politika első követelménye a falusi kisemberek felemelése. Szólt ezután a miniszter a gazdák szaktudásának fejlesztéséről. Most, hogy ez a továbbképzés a szőlő- és gyümölcstermelő gazdákra is kiterjedt, megállapítható, hogy a gazdák igen nagy érdeklődést tanúsítottak és gyönyörű eredményeket értek el.

ha a dusan habzó ALBUS szappannal párosul. Albus terpentin szappan megbízható segítség a nagymosásnál, mert könnyen és gyorsan oldja a szennyet.

Albus-terpentin szappan megóvjja fehéнемűjét

A nagyukrán álom alkonya

A megfélemezett Szics-gárda Volosin ellen fordult

Husztról jelenti a lengyel távirati iroda: A kárpátorosz képviselőházat az előzetesen megállapított március 9-e helyett március 2-án nyitják meg. A képviselőház üléstermét a huszti gimnázium tornatermében

rendezték be. Jól értesült körökben a megnyitás időpontjának hirtelen megváltoztatását a Volosin-kormány katasztrófális pénzügyi helyzetével magyarázzák.

Megfélekezik a gárdát

A kárpátaljai határon áttett magyarok és ruszinok egyértelmű elbeszélése szerint Kárpátalján a Szics-gárda tagjai és Volosin emberei között igen feszült a hangulat. A Volosin-kormány helyzetét politikai és pénzügyi tekintetben egyaránt reménytelennek tartják. A Szics-szervezet tagjai között nagy az ingerültség és felzudulást keltett köztük a Volosin-kormányának az a rendelete, amely utasította a gárda tagjait, hogy a cseh karhatalmi alakulatoknak feltétlenül engedelmesskedjenek. A rendelet megfenyegette a Szics-gárdistákat, hogy a legkisebb szembeállás, ellenkezés a cseh karhatalom tagjaival, sőt a szóváltás is

súlyos büntetést von maga után. A Szics-szervezet tagjai ebben a rendeletben kiáltó jelét látják a Volosin-kormány gyöngeségének. Megállapítják azonkívül mindebből, hogy a nagyukrán terv, amelyet Volosin és társai annyira hangoztattak, szétfoszolóban van és a Szics-gárdát előbb-utóbb szelnek eresztik. A Lengyelországból és másfelől Kárpátaljára beszivárgott Szics-gárdisták, akiknek száma mintegy 15.000-re tehető, ilymódon elvesztik megélhetésüket. A Volosin részéről eddig megbízhatónak vélt gárdisták tehát most Volosin ellen lázadnak fel.

A japánok nagy veresége Honan tartományban

A nankingi kormány hadat akar üzenni Párisnak és Londonnak

Nankingból jelentik: A nankingi japánbarát kínai kormány közleményt adott ki, amely hangoztatja, hogy a nankingi kormány számára nem marad más hátra, mint csendes háborút indítani a sanghaji nemzetközi negyed, valamint a Jangcse folyón közlekedő angol és francia hajók ellen. A nemzetközi negyed — mondja a kiáltvány — mindenben támogatja Csankaiseket, aki a Jangcse folyót hadműveletek alapjául használja fel. A nankingi kormány rendelte, hogy a sanghaji nemzetközi negyedet katonai csapatok vegyék körül és nem riad vissza attól sem, hogy a nemzetközi te-

riületet, valamint a francia és az angol hajókat is az ellenséghez tartozóknak tekintse, ha Franciaország és Anglia továbbra is támogatja Csankaisek kormányát. A Havas-iroda jelentése szerint a Honan-tartomány északkeleti részében február 17-e és 20-a között lefolyt harcok során a kínaiak megfutamtították a 8. és 21. japán hadosztály csapatait. A japánok igen nagy veszteségeket szenvedtek.

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

HALLÓ!

A párisi Le Temps, a Neue Züricher Zeitung és a svájci »Gazetta Ticinese« című lapok római munkatársait kitiltották Olaszország területéről.

A varsói egyetemen Glubovszki tábornok, hadügyminiszterhelyettes jelenlétében diákgyűlést tartottak, amelyen kimondták az egyetemeken a kötelező munkaszolgálat bevezetését. Minden diáknak és diáklánynak egy hónapot táborban kell töltenie, ahol katonai szolgálatot teljesítenek.

Silván tábornok, a svéd hadsereg főparancsnoka javaslatot terjesztett a kormány elé a katonai szolgálati idő meghosszabbításáról. A javaslat szerint a svéd hadseregben az eddigi 175 napra terjedő szolgálati időt 240 napra, a 260 napig tartó diák szolgálati időt 300 napra emelnék. Ezenfelül javasolja a főparancsnok azt is, hogy Stockholmban, Malmöben, Christianstadban, Göteborgban és Bottenben megerősített repülőtereket létesítsenek.

Vilma holland királynő a svájci Houdrichba érkezett, ahol három hetet tölt pihenéssel.

Tuniszban 62 éves korában meghalt Mahmud bej, a tuniszi trónörökös.

Az elmúlt éjjel Del Vayo spanyol köztársasági külügyminiszter felesége és a belga parlament elnökének leánya, akik autón utaztak a franciaországi Toulous felé, autóbalesetet szenvedtek. Gépkocsijuk összeütközött egy másik gépkocsival. A másik autó utasai közül hárman megsebesültek, Del Vayónénak és Hofmannéknak nem történt komolyabb bajuk.

A feloszlatott magyarországi hungarista párt százötven tagját koncentrációs táborba internálták.

Berlinben azt beszélik, hogy von Cramm, a volt német teniszbajnok e héten Alexandriába hajózik. Von Cramm április közepéig Egyiptomban marad, utána visszatér Berlinbe, ahol fivére esküvőjén fog megjelenni. Berlinből az Egyesült Államokba utazik. Hivatalos német helyen minden felvilágosítást megtagadtak von Cramm utazásával kapcsolatosan.

A konstantinápolyi »Aksam« című lap jelentése szerint a szíriai Aleppóban az ottani diákok a néppel együtt nagy tüntetést szerveztek és az eddigi szíriai politika megváltoztatásával a Törökországhoz való közeledést sürgették. A rendőrség nem tudta szétoszlatni a tüntető tömeget, amely éjjelig állandóan az utcákon tartózkodott és tüntetett.

Három norvég bálnavadász hajót elsodort az Atlanti Óceán északi felében dühöngő nagy vihar. Több hajó a bálnavadászok segítségére sietett. Az egyik mentőhajó, a »Saltlingen« bálnavadász hajó legénységéből 19 embert megmentett és feléltetése vért.

A danzigi lengyel diákok tüntetése során három diákot a rendőrség letartóztatott, de a lengyel főbiztos közbelépésére szabadon bocsátotta. A danzigi műegyetemen, ahonnan a lengyel diákokat németellenes magatartásuk miatt távozásra szólították, tegnap ismét helyreállott a rend.

Chamberlain újabb béketerve

Az angol miniszterelnök a francia-olasz ellentétek megszüntetésén járatodik

Londonból jelentik: A Sunday Express szerint Chamberlain nagyarányú általános európai megbékélési tervet dolgozik. A terv első része abban állna, hogy Anglia kereskedelmi szerződéseket köt Németországgal, Szovjetországgal és az északkeurópai és a balkáni államokkal, majd politikai megállapodásokat köt a fegyverkezés korlátozására és jó szomszédi kapcsolatok létesítésére. Ennek megtörténte után Chamberlain világrterkezetet szán-

dékozik összehívni mindazoknak a nehézségeknél a megvitatására, amelyek a világbékét hátráltatják. Elsősorban a közlekedési és a devizaforgalmi nehézségek és a nyersanyagok kérdései kerülnek itt szóba.

Ugyancsak a Sunday Express közli, hogy Chamberlain ugyan távol tartja magát a közvetítő szereptől, mégis serényen dolgozik azon, hogy az olasz-francia ellentétek ne váljanak veszélyessé a békére.

Villannyal vasalni kincs, fejfájásod soha sincs!

Azana elhagyta Páris

Venezuela és Argentína elismerte Franco — Valencia közelében elsüllyedt egy görög hajó

Párisból jelentik: Berard francia szenátor Burgosból visszatérően St. Jean de Luzból távbeszélőn beszámolt Bonnet külügyminiszternek burgosi tárgyalásai eredményéről. Hangsúlyozta, hogy a burgosi megbeszélések szívélyes légkörben folytak le és mindkét fél részéről annak a várakozásnak adtak kifejezést, hogy Franciaország és a nemzeti Spanyolország között helyreállnak a jó szomszédi kapcsolatok. Bejelentette, hogy megegyezés jött létre a Franciaországba menekült spanyolok visszaszállítása ügyében és ígéretet kapott, hogy a nemzeti Spanyolország a menekülteket a jószág és az emberiség szellemében fogadja vissza. A távbeszélőn tett jelentés után Berard szenátor azonnal tovább indult Párisba, ahova déli órákban Berard szenátor Daladier miniszterelnöknek tett jelentést.

A Havas-iroda értesülése szerint Azana elnök kiáltványban ismerteti majd lemondásának okait. A párisi spanyol köztársasági nagykövetség személyzete már felkészült arra, hogy a nagykövetség épületét kiürítse. Amint Franciaország elismerte a nemzeti Spanyolországot, az épületet a nemzetiek veszik át.

A Havas-iroda értesülése szerint Del Vayo köztársasági külügyminiszter ajánlatot kapott az angol és francia kormánytól, hogy a két kormány hajlandó mindazokat a köztársasági vezetőket, akiknek, ha nemzetiek kezébe kerülnek, okuk van megtorlástól tartani, elszállíttatni Spanyolországból. Hozzáteszi a jelentés, hogy körülbelül tízezer ilyen köztársasági vezetőről van szó.

AZANA ELUTAZOTT

Újabb párisi jelentések szerint Azana elnök vasárnap este 9 óra 50 perckor elhagyta a párisi spanyol nagykövetség épületét és a lyoni pályaudvarra hajtatott. Társaságában volt sógora, valamint a spanyol köztársasági követ. Azana a 10 óra 20 perckor induló genfi gyorsvonattal utazott el már régebben vásárolt vidéki birtokára.

TUSZOK A VÁRKASTÉLYBAN

A köztársasági katalonai visszavonulásának alkalmából mint egy 1100 tuszt is magukkal hurcoltak Franciaországba. A franciák ezeket a tuszokat nem bocsátották szabadon, hanem Perpignan közelében egy elhagyott várkastélyba szállították és ott őrzik őket. A spanyol nemzetiek ismételtén sürgették a legfőbb helyen nyugtalanul várt tuszok hazaküldését, a franciák azonban eddig mindössze százötvenet bocsátottak haza. Berard szenátor burgosi tárgyalásai révén most ez a kérdés is megoldást nyer.

A BURGOSI RÁDIO KÖZLEMÉNYE

Burgosból jelentik: A spanyol nemzetiek rádiója válaszolt a francia és angol lapoknak azokra a híreire, amelyek úgy akarták feltüntetni a dolgot, mintha a francia és angol kormány a spanyol nemzeti kormány elismerésével kegyet vagy szívességet gyakorolna. Franciaország és Anglia — mondja a rádióközlemény — kizáróan saját érdekeire van tekintettel, amikor most már szükségnek látja a Franco-kormány elismerését. A köztársaságiaknak meg kell adniuk magukat. Ez azonban nem a franciák vagy angolok befolyásának, hanem kizáróan a nemzeti csapatok fegyvereinek köszönhető.

A TERUELI PÜSPÖK MEGGYILKOLÁSA

Burgosi jelentés szerint a nemzeti Spanyolországban a legnagyobb felháborodással fogadták azt a hírt, hogy a köztársaságiak a magukkal hurcolt terueli püspököt más nemzeti foglyokkal együtt a francia határ közelében meggyilkolták. Burgosban rámutatnak arra, hogy ez az eset is mutatja, mennyire nem érdeklik meg a köztársaságiak azt az amnesztiát, amelyet számukra francia és angol részről sürgettek.

Barcelonában a volt köztársasági külügyminisztérium épületében a nemzetiek nagyfontosságú okmányokra akadtak, amelyek élénk világosságot vetnek a Negrin-kormány külpolitikai tevékenységére. Az okmányokat a nemzetiek rövidesen nyilvánosság-

ra hozzák.

Venezuela és Argentína elismerte a spanyol nemzeti kormányt.

Buenosayresi jelentés szerint Kantillo külügyminiszter közölte, hogy kormánya helyreállította a diplomáciai viszonyt Franco kormányával. A köztársasági Spanyolország argentinai követe elhagyta a követség épületét és az argentinai kormány rendelkezésére bocsátotta.

ELSÜLYESZTETT GÖRÖG HAJÓ

Perpignanból jelentik: A »Lalis« görög hajó, amely már néhány hét óta Port Vendre kikötőjében horgonyzott, vasárnap reggel elindult Valencia felé. A hajó a Reus-fok elhagyása után világítótoronyokkal jelezte, hogy veszélyben van. A görög hajónak egy francia hadihajó sietett segítségére, amely fedélzetére vette a görög hajó legénységét. A »Lalis« elsüllyedt. A legénységet Marseille-be szállították.

Erkölcstükör egy tárgyalás keretében

A noviszádi törvényszék előtt tegnap délelőtt tárgyalta Makszimovics Sztvetisláv büntetőbíró hármastanácsa egy 17 éves telepes fiu ügyét. Jó egy évvel ezelőtt a vádlott és egy szépen fejlett, 13 éves telepes lány között viszony keletkezett —

a lány szüleinek jóváhagyásával. Az ügy szereplői, a lány és fiu, valamint a lány szülei, remélték, hogy a viszony házassággal végződik, azonban a fiu közben talált egy gazdagabb lányt — a károsult szüleinek állítása szerint — és nem hajlandó feleségül venni Radojkát. A vádlott kijelentette, hogy a lányhoz más is járt, ez az oka elhídegülésének. Kihallgatták a károsult lányt, aki elmondta, hogy neki tetszett a fiu és szülei mindent jóváhagytak. Pilics Lyubomir tanu elmondja vallomásaiban, hogy a vádlott násznagyságra kérte fel, ő, mikor meghaltotta, hogy a lány még nem töltötte be 14 életévét, elment szüleihez, de azok azt mondták, hogy Radojka már elég erős. Mikor a lány szülei belátták, hogy lehetetlent engedélyeztek gyermeküknek,

bűnvádi eljárást indítottak a »csábító« ellen.

Keresetükben 30.000 dinár kártérítést követelnek. A bíróság a tanuvalomások, valamint Kurbatfinszki államügyész és dr. Kerényi védő hatásos védbeszéde után bűnösnek nyilvánította a vádlottat és

30 napi szigorított fogházra ítélte. A fiu megnyugodott az ítéletben, az ál. lamügyész szigorításért felebbezett.

Tönkretette

egy amerikai magyar gyáros laboratóriumát alkalmazottjának világra szóló találmánya a halálviz

A maga nemében példátlan szerencse a szerencsétlenségben is az a különös eset, amely Ferenci Károly. Csikágóban élő gyárost érte. Ferenci természetesen magyar ember, a vasmegyei Torony községben született s otthon mint sütőmester dolgozott 1923-ig, amikor a nagy tőzsdei krach

elvitte minden vagyonát és a jómódu ember egyik napról a másikra koldusbotra jutott.

Mint annyi szerencsétlenül járt társa, ő is kivándorolt Amerikába, ahol a legcifrább változatosságokon ment keresztül, míg elérkezett a megállapodáshoz. Leginkább a gépészakmában vállalt munkát s végül összeállva egy Gilbert Smith nevű gépészmérnökkel, megalapította a Finsteel Ltd. finom mechanikai műszerek gyárát, amely röviden a hatalmas nagyvállalatok állandó szállítójává nőtte ki magát és

gazdaggá tette Ferencit a társával együtt.

Ferenci később befogadta társának fiát is a vállalatba s a fiatal vegyész mérnök különösen

a gumi mesterséges előállításának terén ért el jelentős eredményeket.

Frank Smith, a fiatal ember, komolyan udvarolt Ferenci egyetlen leányának s mint az amerikai szerelmes fiúk általában, ő is kettőzött eréllyel látott neki jövője megalapozásának.

A nagyértékű laboratórium vezetésével bízták meg a szorgalmas fiatal amerikai, aki be is váltotta a hozzáfűzött reményeket. Éjjel-nappal kísérletezett, dolgozott s így érkezett el február harmadika, amely aztán iktatózás éjszakát, sok bajt, de egyben örömet is hozott a gyár vezetőségének.

Ferenci és családja a laboratórium alatti lakásban nyugodtan aludt. Tizenegy óra tájban

rémült kiáltás harsant a házból.

Pillanattal utóbb a fiatal amerikai kint volt a Ferenciék lakásában.

— Azonnal meneküljenek — kiáltotta rémülten — szétpukkant egy tégely halálvizem a műhelyben!

A család tagjai rögtön engedelmesskedtek; maga a gyáros fellármázta a tüzoltókat, mentőket, akik percekben belül megjelentek. De semmiféle tűznek, sebesülésnek nem volt nyoma, holott a gyár melléképülete erősen füstölt és gőzök szivárogtak ki abból. Néhány bátor ember behatolt az épületbe s nagy meglepetésükre a fiatal amerikai vegyész mérnököt pillantották meg, amint gázálarccal az arcán, vastag gumikeztyűvel a kezén ott állt a füstben és

nézte a szörnyű pusztulást, amit az általa feltalált folyadék okozott.

Az történt, hogy Frank Smith azon az éjszakán éppen abba akarta hagyni munkáját, mikor rémülten látta, hogy egy nagy üvegtartányba helyezett víztiszta maróvegyüleke hirtelen forrni kezd, aztán jéggé dermed és a következő pillanatban rob-

banásszerű zajjal szétveti a tartályt.

A jégszerű darabok a mindenféle eszközökkel, gépekkel telerakott padlóra zuhantak és pillanat alatt beleették magukat a vasalkatrészekbe. Szétmárták a padlóburkolatát, felolvastották a réz- vagy acéldolgozatokat, még a bakelitgömböket is azonnal megsemmisítették. A jégdarabok szétmárták a padlót, szétfolytak s még a padlózat betonján is keresztülhatoltak cseppjei.

Frank Smith tudta, hogy az alatta levő lakásban Ferenciék alszanak. Ezért rohant le hozzájuk s készletre menekülésre őket.

A különös, eddig csak a vegyész mérnök által ismert összetételű folyadék

valóban áthatolt Ferenciék lakásának mennyezetén és összemarta a lakásban mindazt, amit ért.

Azonnal szakértőket hivatott a gyáros s ezek megállapították, hogy a szerencsés mérnök olyan folyadékot talált fel, amelyben a platina és wolframérc kivételével minden azonnal megsemmisül és alapelemeire bomlik. Megállapították a vegyület tudományos nevét is. A halálviz neve ezentul selenium oxyclohid. Ki is próbálták: husz centiméter vastag acélpáncélra csöppentgetve a folyadékot, ez pillanatok alatt

átmarja a páncélt és sokkal gyorsabban dolgozik, mint akármilyen furógép.

Ferenci Károly közel hatvanezer dolláros kárt szenvedett, ezzel szemben birtokában van az utóbbi évek legnagyobb értékű találmánya, amely iránt különösen az amerikai hadsereg érdeklődik s amelynek beláthatatlan jövője van az egész világon.

Látogatás a konklávé termében és a biborosok lakosztályában

(Róma, február 27.) A pápa halálát követő első órákban valóban olyan volt a Vatikán élete, mint mindenütt másutt, ahol a családfe meghal. De az első órák után ismét helyreállott a rend — hogy ezzel a kifejezéssel éljünk — és az örök szabályokon nem változtatott semmit. Ugyanúgy ment minden a maga útján, mint évszázadokon keresztül, ugyanolyan rendben, ugyanolyan nyugalomban és ma is ez a nyugalom lep meg mindenkit, amikor pedig a Vatikán a pápaválasztásra készül.

Az élet szinte megszokottá vált, hiszen hatalmas, átalakítási munkálatokat kell végezni. De mindenek ellenére nem változott semmi, egyáltalán semmi a szabályokon.

Amint belépünk a Szent Kapun már látni, messziről látni a hosszú sorban állókat, akik az új helyiségeket vásárolják és naponta ezren és ezren állanak itt, hogy kihasználják az egyedüli alkalmat. A sor mellett, amelyre néha csendőrség vigyáz, egymásután roboznak a teherautók, a személyautók tömege. Most látszik hogy milyen előnye van annak, hogy

a Vatikán a leghalványabb gépesített állam.

Itt vannak a legkisebb gépberendezések, műhelyek, a legjobb autók és százezrek számban sokkal több van, mint az Egyesült Államokban. Az autók szinte tízpercenként hozzák az új és új anyagokat, matracokat, élelmiszereket, butorokat, téglát, stb., stb.

Felmegyünk a Cortile Papagali-n keresztül a Cortile San Damasso udvarba és innen fel a Loggián keresztül a Sztinába és a biborosi lakosztályokba. Egészen egyedül vagyunk. Eddig még senkinek sem adatott meg az alkalom, hogy megtekintse és lássa ezeket. A IX. Pius-lépcsőknél már teljesen kész a lezáró kapu, a Loggia ablakai már opálosra vannak festve, nehogy valaki is beláthasson, vagy kiérkezzen és esetleg jelzéseket adhasson. Az államtitkárság felé vezető lépcsőkön már minden lejárattal van falazva, egészen friss még a vakolás.

A Sztinában már minden készen van.

A beljáratú ajtóval balra három méterre áll a kályha. Hatalmas, de egyszerű vaskályha, magas, tíz méteres

füstvezető kúrtcső nyulik ki az ablakon. Mellette egy láda. A szavazólappokat nedves szalmával keverik össze, így éretik el és így adódik a fekete füst, amely jelzi, hogy még nincs eredmény. Ha aztán megvan a kétharmad többség, már száraz szalma ég, de természetesen a szavazócédulákkal együtt és ennek a tüzetől száll majd fel a fehér füst.

MÁR KÉSZ A HÁROM FEHÉR REVERENDA

A Sztina előszobájában, amelyet rács választ el a nagyobbik résztől, most kis hűdön kell felmenni a nagyobbik részbe. A falnál már állanak a biborosok ülőhelyei, illa baldachinokkal. Éppen próbálják a baldachinok húzó szerkezetét. A trónhelyeket a biborosok biborossá való kiválasztásuk sorrendjében foglalják el. Az első hely a biboros-dékané. Utána öt püspök-biboros következik, majd az áldozár biborosok. Serédi Jusztinián biboros hercegprímás helye a baloldalon van, az oltár evangéliumi oldalától számítva a huszonegyedik hely. Mellette a huszadik hely Segura sevillai biborosa, a huszonkettedik hely Schuster biborosa. A Sztina oltára előtt a konklávé alatt nem mondanak misét, de itt mondják el a biborosok az esküt, hogy mindenben az előirt szigorú szabályokhoz igazodnak.

A Sztinából végigmegyünk a második és harmadik emeleti Loggiára, ahol a biborosok sétálni fognak. Rengeteg széket, vaságyat, szekrényt és egyéb berendezési tárgyakat találunk itt. De feltűnő, hogy valamennyi milyen egyszerű. Ha ezek a butorok a biborosok lakosztályaiba kerülnek igazán csak egy polgári lakosztály képét nyújtják, hiszen a butorok is alig jobbak, mint egy egyszerű polgári lakás butorai. Itt is mindenütt befallazott ajtók és ablakok, amerre csak megyünk. A második emeleten a nemzeti testőrök magánlakosztályába is belépünk. Itt is készülnek az ideiglenes falak, amelyekkel szétválasztották a hatalmas termet a konklávé cellái köré.

A Bergia-lakosztályban már látjuk az asztalt, amelyen a biborosok majd étkeznek. De mindenütt egyszerűség. Innen tovább haladva, a pápai szabadságot tekintjük meg, ahol

már készen van a három fehér reverenda.

Három reverendát és három pár selemcipőt díszes sakkal készítenek. Mind-egyiket háromféle méretben, hogy ha bármelyik biborost válasszák is meg pápává, azonnal készen legyen minden, mert hiszen az új pápa a fehér reverendában adja első áldását Urbi et orbi a Bazilika erkélyéről, alig félórával azután ahogy a fehér füst megjelent és kihirdették a nagy örömet.

A Szent Péter-téren március 2-án délelőtt jelenik meg majd a nagy tömeg, hogy lássa a füstöt. A biborosok, mint már megírtuk, március 1-én vonulnak be és március 2-án szavaznak először. A rend szigorú, minden biborosnak, aki a konklávéban megjelent, a harmadszori csemetésre minden alkalommal bent kell lennie a szavazásnál excommunicatio terhe alatt.

Aradi Zsolt

Felmentettek egy rendőrt

és egy állítólagos házasság-szedelgőt a noviszádi lövényszéken

Makszimovics Szevetiszláv bűntetőbíró hármastanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Bazsalya Pávle közrendőr és Jagos Janó munkás, bácskipetrováci lakosok ügyét. A vádirat szerint Bazsalya egy kiló finánc-nem-látta dohány és tíz dinár ellenében négy esetben is hazaengedte az egyhávi elzárását kiöltő Jagost. Bazsalya a tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert hogy ő most a bíróság előtt áll, nem egyeb

ellene indított hajszanát.

A hajsztát Vozár rendőrőrmester vezeti, mégpedig azért, mert Bazsalya egyszer kijelentette, hogy neki több joga lenne rendőrőrmesternek lenni, mint Vozárnak, mivel ő az osztrák-magyar hadseregben szakaszvezető volt. Jagos elmondta vallomását, hogy őt csempészés miatt egyhávi elzárásra ítélték és Bazsalya

négyyszer hazaengedte enni-valóért.

A lelkiismeretes örnek ezért 1 kiló csempészett dohányt adott, később pedig 10 dinárt, azzal, hogy adja azt át a rendőrzetűnek az irányában mutatott jószágért. A bíróság mindkettőjüket felmentette, mivel a »hajsztát« beigazoltaknak látta, a feljelentést ugyanis a rendőrzetű tette meg a közrendőr ellen. — Damjánovics bűntető egyesbíró tegnap folytatott tárgyalást és hozott ítéletet Milinszki Mihály noviszádi könyvkötő segéd ügyében. Milinszki a múlt év január 28-án egy fiatalkoru leányt annak beleegyezésével, de a szüleinek tudta nélkül elvitt a lakására és

egyheti együttélés után elhagyta.

Mihelyt a fősúlyt arra helyezték a vádiratban, hogy a vádlott fiatalkoru leányt vezetett félre és állítólag házasságot ígért neki, a bíróság az orvoszakértő véleménye alapján felmentette Milinszkit a vád és következményei alól. Dr. Cseremov törvényszéki orvosszakértő kijelentette, hogy a leány fejlettségénél fogva ez előtt egy évvel is azt a látszatot kelthette, hogy már elmult 18 éves. Milinszki nem ígért házasságot. Az ügyész három napon belül nyilatkozik.

Figyelem!

Nagy meglepetés!

Figyelem!

Arainkat leszállítjuk és az áru átírása miatt ma, február 28-án üzletünket egész nap zárva tartjuk.

„LAFAIET”

Legyen türelemmel március 1-ig

Apolló mozi mellett

Negdöböntő eredmény-nyel járt Szuboticán az erkölcsrazzia

A szuboticei rendőrség az elmúlt napokban a vendéglősök egyesületének panaszára, a báni hivatal rendelkezése alapján a legszigorubb erkölcsrazziaikat tartott az éjszakai kocsmákban és titkos találkahelyeken. Kiderült, hogy magánháznál, de különösen a külvárosi vendéglősökben bűnös üzelmek folynak és sok helyen erkölcstelen életmódra kényszerítik a fiatal nőket, akiket cselédként, pincérlányokként vagy kocsmai énekesnőkként alkalmaznak ezeken a helyeken. A rendőrség megállapította, hogy a cselédlányoknak, akik éjszakánként a kocsmákban tartózkodnak, nincs cselédkönyvük, a pincérlányokat nem a pincérszervezet juttatta állásba, az énekesnők pedig énekelni nem tudnak.

A megdöböntő megállapítások alapján a rendőrség most szigorú rendeletet hozott, amelyben megtiltja, hogy kocsmákban előzetes rendőrségi engedély nélkül bármi féle női személyzetet alkalmazzanak, a pincérlányoknak és énekesnőknek, valamint a cselédlányoknak pedig, hogy a vendégek társaságában, az asztaluknál szórakozzanak. A rendőrség a legszigorubb büntetésekkel tisztítja meg Szubotica éjszakai életét ettől a fertőtől, annál is inkább, mert a kocsmái női alkalmazottak között igen sok súlyos, fertőző beteg találtak.

Titkos találkahelyeket is felkutató a rendőrség, ezek tulajdonosai ellen szigorú eljárás indul.

Egy idős szentai földműves leszurta a vadházastársát és az asszony lányát

Borzalmas családi tragédia történt tegnap délelőtt Szentán. Egy idős földműves leszurta a vadházastársát és annak lányát.

Gojkov Andrija 60 éves magyarországi optás már régóta Szentán lakik és vadházasságban élt Gyura Mátyás né 52 éves asszonnal. Tegnap hétfőn célben ebéd közben valami miatt összevesztek és az öreg dühében többször az asszony mellébe döfte a kését. Az asszony 32 éves leánya, aki Rejt-majer Imréné van férjénél, szintén ott tartózkodott és anyja segítségére sietett.

A felbőszült Gojkov ekkor késével hasbaszurta a fiatalasszonyt, aki véresen esett össze. Az anyát és lányát haldokolva szállították kórházba. Életbenmaradásukhoz kevés a remény.

Gojkov Andriját letartóztatták. Kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy nem sajnálta, hogy leszurta a vadházastársát és lányát.

A szuboticei törvényszék felmentette a gyilkos városi tisztviselőt

A gyilkost elmeorvosintézetbe szállították, hogy gyógygyisáék beteges alkoholiszmusából

A szuboticei törvényszéken Tassics Alekszandar elnök ötös bírói ragytanácsa hétfőn délután előtt folytatolagos tárgyalást tartott Dungyverszki Szteván városi tisztviselő gyilkossági bűnyügyében. Dungyverszki — mint megirtuk — december 14 én délután fél 5 óra tájban édesanyjának Szudarevics uccai vendéglője udvarán

három revolverlövessel meggyilkolta Kocsis István tamburást, akivel jó barátságban volt. A nyomozás során az volt a gyanu, hogy féltékenységi dráma a bűntény háttere, mert Kocsis sokat tartózkodott Dungyverszkiéknél és jó barátságot tartott fenn a tisztviselő feleségével.

A hétfői tárgyalási napon a bíróság folytatta a tanúhallgatásokat. Doljanin Sztipán ügyvéd, akihez Dungyverszki tettének elkövetése után tanácsért fordult, az ügyvédi titoktartásra való hivatkozással megtagadta a vallomástételt, mert most is ügyvédje Dungyverszkiéknél. A következő tanu. Prodanovics Mladen rendőrkapitány, elsőnek érkezett a gyilkosság színhelyére és ő tartóztatta le Dungyverszkit.

A rendőrtiszt szerint Dungyverszki teljesen részeg volt, annyira, hogy a nevét is alig tudta kimondani. Cerva István bérkocsis a gyilkosság után a város különböző részein fuvarozta Dungyverszkit, aki több helyen megfordult, így az ügyvédnél is, míg végül utközben letartóztatták. A bérkocsis szerint a vádlott ittas volt ugyan, de

nem beszámíthatatlan. Perdöntő fontossága volt dr. Sugár Miklós orvos, törvényszéki elmeszakértő szakvéleménye. Dr. Sugár szerint Dungyverszki megrögzött alkoholist és a gyilkosság elkövetésekor

nem volt beszámítható. A perbeszéd után a bíróság úgy ítélkezett, hogy

felmenti a vád és következményei alól Dungyverszkit, viszont elmeorvosintézetbe utalja, hogy gyógyítsák ki beteges alkoholiszmusából. Az ítélet indokolása szerint a vádlott nem vonható felelősségre a gyilkosságért, amit teljesen ittas állapotban követett el. A bíróság a meggyilkolt családjának száz-ezer dináros kártérítési keresetét polgári bíróság elé utasította.

Nyolc munkás majdnem meghalt „véletlenül” Petrovgrádon

Elzárásra és pénzbüntetésre ítélték a gyár üzemvezető mérnökét

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszéken most tárgyalják Bjelinszki Pávle, a radiatortgyár kereskedelmi és Horváth Ottó mérnök a gyár technikai igazgatójának bűnperét. A vádirat gondatlansággal vádolja a két igazgatót, mert a gyár egyik olvasztókohója elromlott, gázok szivárogtak ki belőle, amiknek következtében a munkások több ízben elájultak munka közben, 1937 október 26-án pedig valóságos tömeges gázmérgezés történt. Nyolc munkás és Horváth Ottó mérnök szenvedett gázmérgezést és többé-kevésbé súlyos állapotban a kórházba szállították őket.

A tárgyaláson Bjelinszki Pávle kijelentette, hogy nem érzi magát

bűnösnek. Ő a gyár kereskedelmi igazgatója, technikai dolgokhoz semmi köze és nem volt tudomása róla, hogy a kohó nem működik kifogástalanul. Horváth Ottó sem érzi magát bűnösnek vallomása szerint, mert a kohó kifogástalan volt és csak

véletlen szerencsétlenség történt.

A bíróság a tanuként kihallgatott munkások és Dinics Petár vasuti mérnök szakértői vallomása után Bjelinszkit felmentette a vád alól, Horváth Ottót azonban bűnösnek mondotta ki és

tiznap fogházra, valamint 600 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Két betörés Szomborban

Szombatról vasárnapra virradó éjjel eddig még ismeretlen tettesek betörték Metz József szombori fűszerkereskedőnek a Bela Golubova és Kalugyverszka uccák sarkán levő üzletének kirakatát s abból 8 üveg fél literes, három üveg negyed literes Pokorni rumot, hét darab negyed literes Po-

korni likőrt és egy üveg Teszlics likőrt loptak.

Vasárnapról hétfőre virradó éjjel Grabovszki Eugen sajtgyárosnak a Sztepanovics vendéon levő raktár és irodahelyiségébe törtek be és onnan tíz doboz Vera sajtot, harminc darab tíz és öt dináros postabélyeget és kétszáz dinár aprópént loptak.

HIREK

FELHŐS IDŐ VÁRHATÓ

Jugoszlávia egész területén erős idő volt, a tengermellék felső részén esővel, a Dunamentén erős kosavával. A hőmérséklet az északi és keleti részekben kissé emelkedett, különben nem változott. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlyén —3 fok, a legmagasabb Banja Lukán 19 fok volt.

Időjóslás: Felhős idő várható, valószínűleg esővel, a kosava fokozatosan gyengül.

— Két új osztályfőnök a noviszádi báni hivatalban. Dr. Radivojevic Jován bán dr. Sztójakovics Bogdánt a báni kabinetiroda főnökévé nevezte ki. A báni hivatal közoktatásügyi osztályának főnökévé dr. Petrovics Milán tanárt neveztek ki.

— Betörés Noviszádon. Takács Etelka noviszádi fűszerüzletébe éjszaka ismeretlen tettesek betörték és elvittek 500 dinárt, valamint 1000 dinár értékű árut. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Meghalt Lenin özvegye. Moszkvából jelentik: Lenin özvegye hétfőn reggel meghalt. Vasárnap volt a 70. születésnapja.

— Elítéltek egy szuboticei szurkálót. A szuboticei törvényszék két havi szigorított fogházra tette Dom-bai Károly 19 éves zsedniki földműveslegényt, mert kocsmái mulatozás közben bieskával súlyosan megsebesítette Nyári Józsefet Nyári sérülése következtében bal karjára béna lett. A vádlott a tárgyaláson részegségével védekezett.

— Szerdán tart közgyűlést Szubotica városa. Szubotica város képviselőtestülete szerdán délelőtt közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyszorozatán több fontos városi ügy szerepel. Így az új vágóhid létesítésének kérdése is.

— Betörő garázdálkodott egy petrovgrádi vaskereskedésben. Petrovgrádról jelentik: A Fő-uccai Daun-féle vaskereskedésben betörés történt. A tettes a gimnázium ucca felőli kapun hatolt be az épület udvarára, betörte az iroda helyiség ablakát, az irodában feltörte a kézipénytárt és elvitt belőle mintegy 300 dinár készpénzt, majd kicserélte saját rongyos kabátját a fogason lógó kabáttal, elvitt 500 dinár értékű borotvapengét és ugyanazon az uton távozott. A betörés pontos idejét nem sikerült megállapítani, mert a szombat esti üzletzárástól hétfő reggelig, amikor a betörést felfedezték, senki sem járt az irodában, így lehetséges, hogy már vasárnapra virradó éjjel követték el a betörést.

Rökk Marika

Paul Kemp

„Forró vér”

(Uj kóplák)

URANIA MOZI

Csak ma és holnap

ADAI HIREK. Tubics Radó vá-
gőhídi alkalmazott a Dudvarszki-féle
kendergyárnál készülő kut furásánál
segédkezett. Munka közben a gép hü-
velykujját tőből kiszakította. — A
községi képviselőtestület március har-
madikán közgyűlést tart. — A keres-
kedő egyesület választmányi gyűlést
tartott. A számvizsgáló bizottság fe-
jélvizsgálta a zárszámadást és az új
költésigvetést jóváhagyta. Az évi ren-
des közgyűlést később tartják.

Üngyilkosságot követett el egy
moravicai gazdálkodó. Szücs József 70
éves moravicai gazdálkodó szombaton
délben felakasztotta magát s mire
hozzátartozói észrevették, halott volt.
Szücs egész délelőtt vidáman dolgo-
zott a kertben s délben is kedélye-
sen fogyasztotta el felezéggel ebéd-
jét. Közvetlenül ebéd után egyik ismer-
őse kereste Szücsöt, de sem a lakás-
ban, sem pedig az udvaron nem
találták. A kamrában akadtak reá,
felakasztva, holtan lógott. Szücs min-
den valószínűség szerint gyógyítha-
talan beregsége következtében pillá-
natnyi elmezavarásban követte el tet-
tét. Temetése vasárnap délután volt
az egész község általános részvéte
mellett.

**Modern találóasztalok, rádió-
asztalkák, dohányzóasztalok és
egyéb lakáscélpítési dísz tárgyak igen
jutányosan kaphatók. Berger Vilim
metálna radiona Szubotica, Danicsi-
csev put.**

Meghalt Langhofer Károly volt
kiszácsi evangélikus lelkész. Tegnap
temették el Noviszádon Langhofer Ká-
roly nyugalmazott kiszácsi evangéli-
kus lelkészt. Az elhunyt régi tekinté-
lyes szlovák családból származik. Édes-
apja Kiszácson, Pavován és Noviszá-
don volt tanító. Langhofer Károly
1858-ban született Kiszácson. A gim-
názium négy alsó osztályát a noviszá-
di görögkeltai szerb főgimnáziumban
végezte, a felső osztályokat pedig a
szarvasi evangélikus gimnáziumban,
ahol érettségizett is. Teológiai tanul-
mányait Ausztriában és Németország-
ban folytatta. Rövid ideig a cseh-szlo-
vákiak Trovecon volt káplán, majd Ki-
szácson 25 évig volt lelkész. Nyuga-
lomba vonulása óta Noviszádon él.
A háborúelőtti nemzetiségi politikai
életben nagy szerepet játszott és az
ő befolyásának köszönhető, hogy a
kulbini járás annak idején dr. Hodzsa
Milánt beválasztotta a magyar par-
lamentbe. Tíz évig az evangélikus fe-
lekezeti iskolák tanfelügyelője is volt.
Az elhunyt széleskörű rokonsággyá-
solja, többek között fia: Langhofer
Károly báni agronom, Vladimír polá-
kai mérnök, vejei: Martinkovics báni
inspektor és Janko petrováci aljegyző
gyászolják.

**Kinevezések a jugoszlávai re-
formátus egyházban.** Id. Narancsik
Zoltán hrasztini református lelkész el-
halálával megüresedett hrasztini
lelkészi állást Agoston Sándor refor-
mátus püspök Kincses Zoltán noviszá-
di segédlelkésszel töltötte be ideigle-
lesen, aki helyettes lelkészi minőség-
ben március hó 1-én veszi át a hrasztini
paróchiát. — A megüresedett no-
viszádi segédlelkészi állásra a püspök
Balla Sándor végzett teológust ne-
vezte ki, aki ezideig a bazeli teológiai
fakultáson folytatott magasabb theo-
lógiai tanulmányokat. Balla ugyan-
csak március elsején foglalja el állá-
sát a noviszádi egyházközségben.

Zene, tánc reggeliz!
Egész éje' étel s ital'külön'össessé'ek
Kulunsics Laci
„KÉT GALAMB” vendéglőben,
Szubotica, P. Kuzneczeva ul.

Nincs föbbe síró csecsemő!

A hihetetlen hír Amerikából érkezik, a »korlátlan lehetőségek» őshazá-
jából. Egy newyorki híradás számol be róla, hogy végre megtalálták azt a
varázsszert, amely a síró csecsemőt egyetlen pillanat alatt képes elhallgat-
tatni. Nehogy félreértsük, a hír nem csalás, nem ámtítás! A szer hatása
ugyanis — mint erősen állítják — nemcsak azonnali, hanem állandó is! A
korszakalkotó találmány Mrs. Smithnek, a Yowa-City-i csecsemőotthon igaz-
gatónőjének a nevéhez fűződik. Ő volt az, aki hosszas tapasztalatai alapján
rájött arra a frappáns hatásra, amit a hirtelen felcsillanó fény kelt a cse-
csemőkben. M'helyt tehát sírni kezdtek a kicsinyek valamelyik teremben.
Mrs. Smith besietett hozzájuk s felkattantotta a villanykapcsolót. S csodák-
csodája! a gyermekek tüstént elhallgattak s tágra nyílt szemmel bámul-
ták a fényt s elfelejtették tovább sírni.

A fényterápiának ezt az újfajta rendszerét aztán Mrs. Smith szépen ki-
is dolgozta. Számtalan kísérlete alapján úgy találta, hogy a megnyugtató
hatást majdnem kizáróan a kék fény váltja ki, mellette csupán a zöld jöhet
még szóba. A rendes fehér vagy sárga fény csak igen rövid időre hat, el-
szont annál erősebb utána a visszahatás. A vörös meg egyenesen vesztes iz-
galmat kelt a gyermekekben, sőt az alvók egy részét is felkelti... Ime, a
csodaszor receptje, az érdekeitek kipróbálhatják!

Meglepetés!
SPITZER szőrmeárúháza
ujjonnan bevezetett
női konfekció osztálya
SZUBOTICA, Karadrdjev trg 9

TOPOLAI HIREK. Vasárnapra
virradó éjszaka a topolai tűzör a köz-
ség határában tüzet vett észre. Lang-
hof László tűzoltóparancsnok autón
szonál a helyszínrre sietett és megállá-
pította, hogy a Topolától mintegy 7
kilométerre lévő szentai földeken gyul-
ladt ki egy magányosan álló szalma-
kazal. Mivel a szalmakazlat már nem
lehetett megmenteni és a tűz közelé-
ben sem tanya, sem más szalmakazal
nem volt. Langhof a már uton lévő
tűzoltóságot visszarendelte. — A to-
polai járásbírósa a különféle bűnügyek-
ből kifolyólag elkobzott fegyvereket
március 3-án délelőtt árverésen elad-
ta. — A Katolikus Kör ifjúsági szak-
osztálya elhatározta hogy ismét meg-
kezdí működését. Az egyesület vá-
lasztmánya a hírt örömmel vette tu-
domásul. — A Jugorasz topolai cso-
portja most tartotta évi közgyűlését,
amelyen elhatározták hogy lépéseket
tesznek paritás bizottság megalaki-
tására — A zöld szentegylet is most
tartotta Ávi közgyűlését Rosenberg
Vilmos elnökletével. A közgyűlésen is-
mét a régi vezetőséget választották
meg.

**Mindazon mérgezési esetek le-
küzdésénél, melyeket romlott ételek
okoznak, a természetes »Ferenc
József» keserűviz azonnali haszná-
lata fontos segédeszköz. Reg. S. br.
15485/35**

**Halálai végződött a mulato-
zás.** Juhász István 53 éves pacsi-
ri gazdálkodó pénteken egész nap
mulatott, kocsmából kocsmába
járt, úgy hogy este mikor haza
akart vánszorogni, teljesen leré-
szegedett. Utban hazafelé Juhász
a temető mellett huzódó tóba
esett. A temető környékén keve-
sen jártak, így Juhász István se-
gélykiáltásait későn hallották
meg, addigra Juhász annyira át-
ázott, hogy tüdőgyulladást kapott
és szombattal reggel meghalt.

**Fűzőjét, keztyűjét, harisnyáját
csakis Fischer J. és Fia cégnél No-
viszádon szerezzé be. Ugyanott kö-
tött ruhák, pulloverek olcsón ki-
árusítatnak.**

FEKETICSI HIREK. Feketics köz-
ség képviselőtestülete szombaton dél-
előtt rendkívüli közgyűlést tartott a
község háza tanácstermében Bika Sán-
dor községi elnök elnökletével. A
képviselőtestület községi alelnökké
egyhangulag Őri János eddigi első es-
küdtet választotta meg, a pénztárosi
teendőket ideiglenes ellátásával pedig
Staudt Péter eddigi alelnököt bízta
meg. Első alelnök Weismann Fülöp
lett, sorrendben utána Labus Dane és
Józsa Gábor esküdtek következnek.
Mag a negyedik esküdt helyére Ba-
logh Imre képviselőtestületi tagot vá-
lasztották meg. Az így megüresedett
képviselőtestületi tagga Pásztor Ist-
ván póttagot hívták be. — A községi
képviselőtestület egyuttal hozzájárult
a községi elnök előterjesztéséhez, hogy
a kimerített utiköltségek fedezésére a
költségtérítés még fedezetet nyújtó evé-
bűt felét használhassák fel. — Mostért
vissza Magyarországból az a bizottság,
amely bevásárlás céljá-
ból utazott el a kiszállási mentelep-
re. A Csete József gazdaköri elnök és
Weismann Fülöpből álló bizottság
32 000 dinárért vásárolt egy fajtisza
Nonius fedezményt, amely a napokban
érkezik meg Feketicse.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK
Az Ifjartestület választmányva gyűlést
tartott, amelyen az Iparos Hitelszövet-
kezet megalakításával járó munkálato-
kat vitatták meg. A Hitelszövetkezet
a legközelebb már megkezdí működé-
sét. — Az előjáróság Dragutinovo köz-
ségeitől átiratot kapott, hogy a Holtti-
szát erdőt s egyföldet nyilvános ár-
verésen 20 éves bérletre kiadják már-
cius 7-én délelőtt 9 órakor. A földek
igen alkalmasak szőlő és gyümölcses-
termelésre. Az árverést a szomszédos Mól-
község határában kezdik. — Az elő-
járóság közszemlére tette ki a könyve-
tői szobában az 1939—1940. évi költ-
ségvetési előirányzatot március má-
sodikáig. — A Petrovoszelői Gabona-
szövetkezet március 5-én délután két
órakor rendkívüli közgyűlést tart sa-
ját helyiségében. A gyűlésen Buzogány
Mihály elnököl s egyetlen tárgya az
országos szövetkezeti központ alapsza-
bályának elfogadása.

**UJ KÉPEK A REGGELI UJ-
SÁG FÉNYKÉPKIRAKATÁBAN.** —
Pierlot szenátor, Belgium új mi-
nisterelnöke. — Julianna holland
trónörökös nő férjével és kisleá-
nyával Svájcban. — A sixtusi ká-
polnát átalakítják a pápaválasz-
tásra. — Marokkói lovasok a fel-
szabadító nemzeti hadsereggel be-
vonu'nak Barcelonába. — A bibo-
rosok szavazólapja a pápaválasz-
táskor.

**Érdekes városrendészeti ki-
állítás Noviszádon.** Neubhardt Juraj
zagrebi építész mérnök, ismert vá-
rosrendészeti szakember a novi-
szádi kereskedelmi és iparkamará-
ban kiállítást rendezett városren-
dészeti terveiből és fényképfelvé-
teleiből. A kiállítás vasárnap dél-
előtt nyílt meg és március 1-ig te-
kinthető meg. Belépti díj nincs. A
kiállítás laikusok számára is rend-
kívül érdekes és élvezetes. Neub-
hardt mérnök bemutatja Zagreb,
Beograd, Szusák és a Szarajevó
melletti Ilidze városrendészeti ter-
veit, azonkívül közszemlére tette
Noiszádra vonatkozó szabályozási
tervét, amelyet Noviszád város
képviselőtestülete megdíjazott.
Különösen figyelemreméltó mun-
kás családi ház-tervezete, amely
úgy oldotta meg a kérdést, hogy
egy tető alá négy munkáslakás
kerül és mindegyik munkáslakás-
hoz teljesen külön udvar, valamint
kert jár.

**Megszűnt a bácskogradistei iz-
raelita hitközség.** Bácskogradistéről je-
lentik: A hívek számának elégtelensé-
ge és anyagi lehetőségek hiányában
a gradistei izraelita egyházközség mint
autonom szerv megszüntette működé-
sét és csatlakozott a zsabali izraelita
hitközséghez. Az előzetes tárgyalások
befejezése után a zsabali kiküldöttek
és a gradistei meghatalmazottak alá-
írták a csatlakozásról fölvevő okirato-
kat s leltár szerint átvették a hitköz-
ség készpénz, épületek és ingóságok-
ból álló vagyont. A rituális szertar-
tások elvégzésére Zsabaljról hetenkint
kétzer a hitközség kántora, Nichtburg
Emánuel jár át Gradistére.

**Báni főtisztviselők és hirlap-
írók bemutatkozása az új bännál.**
Dr. Radivojevic Jován, a Dunabán-
ság ujonnan kinevezett bánja tegnap
déli 12 órakor fogadta a báni fő-
tisztviselők bemutatkozó látogatását.
Utána az ujságírók küldöttsége tisz-
telgett a bännál Militar Triva, a no-
viszádi ujságírószekció elnökének
vezetésével. Dr. Radivojevic bán
igen szívélyesen fogadta a hirlap-
írókat és megígérte, hogy minden
tőle telhető megtesz, hogy a nagy-
közönség a sajtón keresztül állan-
dóan tájékozódhasson a bánság
ügyeiről.

**Tíz kiló lószőrt négyhavi szi-
gorított fogház.** Lacsok Jován novi-
szádi munkás lószőrlopásának ügyét
tegnap délelőtt tárgyalták a novi-
szádi törvényszéken. A vádirat szer-
int Lacsok a múlt év november
19-én 10 kiló lószőrt lopott a kefe-
gyárból, amelynek alkalmazottja
volt. A tárgyaláson a vádott beis-
merésben volt. A bíróság, mint visz-
szaeső bűnöst szigorú elbánásban ré-
szesítette Lacsokot és négyhavi szi-
gorított fogházra ítélte.

SZINHÁZ-FILM

Az „Iglói diákok” szombaton este a noviszádi Daloskörben

Farkas Imre bájos operettjét, az »Iglói diákokat« adják elő a Polgári Magyar Daloskör műkedvelői szombaton este a Daloskör otthonában. A régi romantikus diákélet kedves jelenetei elevenednek meg előttünk a színpadon, felvonulnak a jókedvű diákok, a szigorú, de meleg szívű tanárok, a morozus, de aranyos lelkű pedellus és a diákok kocsmárosa, úgy, amint azt mindnyájan elképzeljük a kilencszázas évek elején levő életről.

Az »Iglói diákok« annyira közel

állanak mindnyájunk ifjúságához és szívéhez, hogy ez egymagában véve is teljes sikert jelent. A darabot rendező Gerich Endre azonban arra is vigyázott, hogy a rendelkezésére álló legjobb műkedvelőket összeszedje és olyan előadással lépjen a közönség elé, amely minden tekintetben kifogástalan. Az eddigi próbák alapján nyugodtan állíthatjuk, hogy olyan nagyszerű előadásban lesz része a közönségnek, amire mindig kellemesen fog visszaemlékezni.

«(III)»

A megühdött népszínműírátszás komoly sikere Padéjon a Gyimesi vadvirág előadásával

Volt idő, mikor népszínművet előadni egyet jelentett a falu ártatlan műkedvelői próbálgatásaival. Ez akkor volt, amikor a népi kultúrát elvető, hangoskodó, nemzetközi jelszavak kiméltetlen sajtója »haladás« emlegetett, lényegében azonban, mint a népi kultúra ellensége, az igazi haladást jelentő általános és tervszerű népművelést iparkodott lehetetlené tenni. És e célja elérésében támadásait mindig teljes erővel indította meg a népszínművek jászása ellen. Miért tette ezt? A dolog világos. Epen a népszínművekben, ezekben a jogtalanul és rosszindulatúan támadott színpadi alkotásokban maradt meg a népművelés igazi lelkiessége: a jelszavak hináriától mentes, igazán emberi kérdések valódi lelkiességén alapuló szociális megoldás, a népi jellem igazi tartalma, a népi jellemet pedig nem téri a nemzetközi jelszavak sajtója.

Mi mindig tudtuk, hogy a népi jellem lehet csak kulturánk mozgató ereje. Nélküle el nem képzelhető semmiféle haladás se. Csak egy lehetséges nélküle: népi kulturánk elszatnyulása és végül elpusztulása. Ez természetesen nem »haladás«. Ellenkezőleg, ez a legszörnyűbb rombolás. Népszínműveinket a szabadságharc utáni idő szülte, az a nemeslelkűségű kor, mely az európai polgárasult szellemiség ihletett és eszményi megnyilvánulása volt, az emberi szabadságjogok valóban átértett nemes hevületű kora, amely a magyar népszínműirodalomban teljes fényben lobogott, hiszen mindenütt a szegényeket, árvákat és elnyomottakat teszi meg lehetővé és azoknak egy ellenállhatatlan emberi felemelkedésben szóló igaságot! Ezeket a színműveket lefordították más népek számára is. Akkora emberi értékük volt. Csak azok fordultak a népszínművek ellen és akkor, amikor a gyökértelen nemzetköziség hamis jelszavaival Euróát meg akarták fosztani keresztény, vagyis lelki eredetű civilizációjától. Ez az elproletárizáló irány vad gyűlölettel vetette magát népszínműveinkre és adta helyette azt a silány operett és kabaréirodalmat, amelynek egyetlen témája a fékevesztett és minden erkölcsletelenségbe elvezető erotika volt.

A magyar népszínmű ma a magyar élet minden színterén színjátszásunk egyik fő eleme lett. Nem csoda, hiszen Petőfi és Jókai költészete a népszínmű igazi gyökere. A magyar népszínmű magas európai színvonalra e két, a világon mindenütt ismert lángelme népiségéből táplálkozik. Petőfi lobogó emberszabadság eszménye és

Jókai tündéri álmu embernemessége jut bennük hiánytalanul kifejezésre a magyar jellem őszinte, tiszta tükrében, a történelmi magyar szellemiség nemes idealizmusában! Ettől az eszménységétől, a népiség e mélyen átértett alkotó erejétől akarta a magyarságot megfosztani a nemzetietlen sajtó, a nemzetközi leszegényedés hallos destruktívójával, elsorvasztó lélektelenségével. A népszínmű az igazi népi haladás utját járja korszerű szociális elgondolásaival.

A Gyimesi vadvirág ezek közé az igazi népszínművek közé tartozik. A hirtelen haragjában elkövetett bűnért Prezsmer megbűnhődik, de szöb és nemesebb embersége is megébred, a gyűlölet helyett szeretet nyílik lelkében, amely a szegénységben is olyan leányt nevel Magdolna leányából, hogy a legnagyobb gazda is boldog, hogy feleségül veheti és Magdolna női erénye boldogságot áraszt maga körül, megbékíti a boldogtalan szerelmes Fábión Gyurkát és a férjet vesztett Fábiónét és boldoggá teszi még a kis Balánka Mariát is, ki mintha reménytelen szerelemében már a halál eljegyezte lett volna. Ez a története a darabnak. Becsületes világ, nemes emberség ez. A magyar nép lelke és igaz szavajárása ez. Minden szereplője a magyar falu jól megletott jellemei közül való. Egyszóval ez nem jelszavas hangoskodás, hanem maga az élet az a magyar élet amely egy és oszthatatlan: népi élet. Ennek az életnek kereteiben oldódnak meg életünk kérdései, nem pedig csinált jelszavak romboló zürzavarában.

A padéji előadás a darab nemes hagyományainak és embertnevelő igaz eszményeinek jegyében folyt le. A szereplők: Guba Ferenc, Zombori Eszti, Pintér István, Keszég Irma, Nagysivó Zsuzsi, Bóka Lajos, Földi Emil, Árpádfi Mariska, Szóke Dénes, Tóth Illés, Pintér Mariska, Gyömbér Dezső, Lányi Lajos, Keszég Annuska, Kádár Ferenc, Kiss Bandi, Péter József és ifj. Bóka György mind átértették és kiváló készséggel adták szerepeiket. A hálás közönség mély szeretettel fogadta őket megbecsülő emlékezetébe. A felvonásokozoket magánszámok töltötték be. Febr. 19-ike a Gazdakr munkájában a jó munka egyik feledhetetlen ünnepe marad. A rendezést kiváló hozzáértéssel Haib János ny tanító, lóri titkár végezte.

Magyar műkedvelő színelőadás Vellka Pizzanicán. A tulnyomórészt magyar tagokból álló pizzanicai Olvasókör jósikerű színmű-előadást rendezett. Hárcom magyar vigjáték került színre. Az első: »Frog, vagy nem frog?« Szereplői: Bellai Ernő, Tóttósi Kálmán, Horváth Lajos és Szentés Györgyné. A »Végeladás« c. darabot Csokonyai Mihály, Nemes József, Tóttósi Kálmán és Nagy Jánosné adták elő. A harmadik: »Kutya van a kertben« c. vigjáték alakítói Nemes József, Szentés György és Nagy Ferenc voltak. Mindhárom mű nagy derűtséget keltett, Hogy a szláv közönség is élvezhesse az előadást, Bagladi József sugó mindegyik darab előadása előtt elmondta a tartalmat államnyelven. Szünetekben Dukcevic Iván és Bozsó Horváth József a saját maguk által horvátul versbeszedett és gitárkísérettel eldalolt helyi tréfás eseményekkel mulattatták a közönséget. Különösen a kereskedők aktuális betörései és egy helyi kerékpáros faltörökostként szereplése keltett hangos tetszést. Végül a horvát Dukcevic Iván magyar szóló dallal zárta be a műsort. Vasárnap helyi vegyes zenekar, kedden pedig a laszováci vonós zenekar szolgáltatta a zenét. Kedden a leányok nemzeti különbség nélkül magyar menyecskének öltöztek.

Hatalmas sikert aratott Sztárijankovin a Gyűrűs zsidó. Sztárijankovci községben nagysikerű műkedvelő előadást tartott a Tüzoltó Testület műkedvelő gárdája. Előadásra került a Gyűrűs zsidó népszínmű olyan sikerrel, hogy az első előadás megismétlésére is sor került. A szereplők: Máté Ferenc, Randovics Imre; Máténé; Ujlakos Boriska; Feri fiuk: Karlicsek József; Juliska leányuk: Tomonyi Katica; Szabó János bir: Tancsik Illés; Szabóné: Gombos Mariska; Jancsi fiuk: Karlicsek János ifj; Balászné: Varga Mariska, Magdus leánya; Ujlakos Apollónia; Dénes Péter; Sáfárik Ferenc ifj; Treki Rózi; Péter Rózi; Kókas Samu; Asztalos Marci; Iczig gyűrűs zsidó: Tomonyi János ifj; Záli, felesége: Randovics Panni; Boris vendlány: Kratafilia Boris; Jóska legény: Kószegi Mihály, valamennyien tudásuk legjavát adták. A rendezés nehéz szerepét kitünően oldotta meg Kratafilia János. A sugó Krizsák István volt, a nótákat Varga János tanította be szakértelemmel. Sok dicséret illeti a Tüzoltó Testület agilis vezetőségét is, amiért a darabot színre hozta. Ezirányban különösen az egyesület elnöke, Tomonyi János és titkára; Ujlakos Márk tevékenykedtek. A közönség tetszése és elismerése bizonyosan arra indítja majd a község lelkes vezetőit, hogy a legközelebbi alkalommal új darabot mutassanak be a most már kipróbált és a tűzkeresztségen átesett műkedvelő gárdával.

A Torockói menyasszony és a Pitypang Oromon. A Mezőgazdasági Egyesület oromi főjének ifjúsága igen jól sikerült műkedvelőelőadást rendezett. Zsufolt ház előtt színre hozták Indig Ottó híres darabját, a Torockói menyasszonyt. A komikus szerepét Körmöczi Ferenc alakította megszokott régi humorával, amit a közönség szünni nemakaró tapssal és nevetéssel honorált. A torockói menyasszonyt Bakos Matild hűségesen játszotta. A teljes sikerhez hozzájárultak még: Nagy Károly, Körmöczi Gyula, Vajda Emilke, Zsámboki János, Törtelyi Péter Uri György, Remete János, Nyilas Mariska. Békefi tréfája, a Pitypang színtén a siker jegyében zajlott le Oromon vasárnap. A Pitypangot Zsámboki Gizike, Nyilas Mariska és Fejős Gyula adták elő igen nagy tetszést aratva. A konferálással Körmöczi Gyula, Zsámboki Gizike és Körmöczi Ferenc nevetették meg a közönséget. Harmath Ambrus jó sugó volt. A rendezés fáradságos nehéz munkáját Bosznai Gyula tanító látta el kitünően.

Ifjúsági kulturest a noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakörben. A noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakör ifjúsági osztálya ma, kedden este ismét megrendezi szokásos kulturestjét, amelynek előadásán vonások felolvasók és egyfelvonásos bohózat előadása szerepel.

Műkedvelő előadások Bezdánban és környékén. A bezdáni Sportegyesület választmánya elhatározta, hogy a Csavargó lány operettet újra színre hozzák és pedig husvét utáni vasárnap. — A zmejeváci fiatalság harmadszor hozta színre az »Ide gyere rózsám« című operettet. A darab szereplői mind kitétek magukért. Az előadás után tánc volt és szépségkirálynő választás. Szépségkirálynő lett Schrem Katica, udvarhölgyei Piliš Ilonka és Hartmann Annuska. — A zmejeváci iparos ifjúság nagy közönség előtt hozta színre a Novák-féle vendéglőben »Az erdek királya« című három felvonásos népszínművet. A garabban kitünők voltak Kiss István, Krencer Mariska, Inotai Liduska, Lei Pető. A darab sikeréhez nagyban hozzájárultak még: Mayer Ferenc, Hafner Rózsika, Nagy Pál, Bognár József, Miss Maris, Struklics Aranka, Minich Annuska, Inotai Rózsika, Horváth Béla, Sipos Ferenc, Varga Sándor, Farkas József, Kretz Antal, Csapó Márton, Novák Ferenc. Az előadást Inotai Lajos rendezte. Sugó Schön János volt. — Bezdánban a hójt ideje alatt több egyesület kulturesteket rendez. A kultur esték iránt nagy az érdeklődés.

Március 5-én lesz az Epres utcai Külső Katolikus Olvasókör közgyűlése. A noviszádi Epres utcai Külső Katolikus Olvasókör ez évi rendes közgyűlését március 5-én vasárnap délelött feltizenegy órai kezdettel tartja meg a Kör Epres utcai helyiségében.

A jugoszláviai magyar írók, költők és zeneszerzők nagyszabásu kulturestje a szubotica Magyar Olvasókörben. Március 5-én, vasárnap este nagyszabásu kultureseménynek lesz tanuja Szubotica magyarsága. A Magyar Olvasókör megrendezi a jugoszláviai magyar írók, költők és zeneszerzők kulturestjét Vajdasági magyar-est címen. A vajdasági magyar-est megszólaltatja azokat a kitünő írókat és költőket, akiknek Szubotica magyarságával eddig nem volt erőteljes közvetlen kapcsolatok. A közreműködők között ott látjuk dr. Borsódi Lajos petrovgrádi, Czirák Imre sztáribecsei és dr. Szirmai Károly novivrbászi írók nevét, akik valóban a jugoszláviai magyar irodalom élgárdáját képviselik, Csuka János a kitünő köztíró, Gál László az ismert költő és Fehér Ödön a népszerű karmester zeneszerző egészítik ki a közreműködő szerzők névsorát. Az említett szerzők mellett fellépnek még Szegedi Emilné, T. Nojcsék Tusi, P. Hevér Juliska, Pataki László és mások, akik a jugoszláviai magyar vers és daltermés legjavát interpretálják.

A doroszlóvi iparos műkedvelők vendégszereplése Bogojevón. A doroszlóvi Iparoskör műkedvelői vasárnap Bogojevón vendégszerepeltek, az ottani Iparosotthon rendezésében előadták a Piros bugyelláris című népszínművet. Az előadást nagyszámú közönség nézte végig, amely a tehetséges doroszlóvi műkedvelőknek sokat tapsolt.

SPORT

Gyengén játszott a magyar csapat:

Hollandia—Magyarország 3:2 (1:1)

A rotterdami Feijenoord-stadionban vasárnap délután 35.000 főnyi közönség előtt játszották le a harmadik magyar—holland válogatott mérkőzést, amelyet a zangol L. Dale kiűnően vezetett.

A magyar csapat idényeleji formájában nagyon gyengén játszott, hozzá még Biró, a védelem oszlopa, a második féldőben lesántult, úgyhogy a nagy lelkesedéssel küzdő hollandok megérdemelten győztek.

A gólok a következő sorrendben estek: a 8. percben Zsengellér megszerezte a vezetést, a 37. percben Vente egyenlített, majd szünet után az első percben ugyanő vezetéshöz jutatta a hazai csapatot. A 35. percben Gyetvay egyenlített, de 2 perccel mulva Harder beállítja a végeredményt.

Egyénileg a magyar csapatból Szabó, Korányi és Turay dicsérhető, a többiek nagyon szürkén szerepeltek; a győztes csapat legjobbjai Vente középcsatár, Draeger és Harder szélsők voltak.

Glazer volt a mezőny legjobb embere Berlinben

Jelentettük már, hogy a jugoszláv válogatott vasárnap délután Berlinben a birodalmi válogatottól 2:3 arányú tisztes vereséget szenvedett. A német lapok szerint az eredmény

reális, dicsérik a jugoszláv csapat jó technikáját és nagy önfeláldozását. A beográdi lapok szerint a németek harmadik gólja, amellyel a győzelmet megszerezték, indokolatlanul megítélt szabadrugásból született.

A német csapatban két labdaművész játszott: a bécsi Stroh és Hahne mann, a többi 9 játékos inkább atléta, mint futballista. A jugoszláv csapatnak s egyben a mezőnynek legjobb embere Glazer kap is volt, kivülről még Siposs, Hügl valamint a Lechner — Sztevovics — Kokotovics összeállítású fedezetsor érdemel teljes osztályzatot.

Futball-eredmények

BEOGRAD: BASzK — Jedinszvo 6:4 (1:4).

SZTÁRIBECSE: Gragyanszki — Szlávia 2:0 (2:0), barátságos, játékvezető Terzin. Góllövők: Kovácsev és Reljin.

NOVIVRBÁSZ: Dulcisz—ingyijai ZSK 4:4 (2:1), barátságos, játékvezető: Gyetvai.

KIKINDA: ZsAK—Szloga 5:1 (3:1), barátságos, játékvezető Popovics.

ODZSACI: OSC—palánkai Szloga 2:2 (1:1), barátságos, játékvezető Mihók.

B. TOPOLA: JAK—Zrinjszki 3:2 (0:0), barátságos, játékvezető: Csöszics.

MAGYARORSZÁG: Ferencváros—Komáromi FC 4:1, Lampart—Elektromos 3:3, Salgótarjáni SE—Losonci AFC 6:0, Újpest—Budafok 7:2, Török—Haladás 3:2, Hungária—Nemzeti 1:1, Phöbus—Beszkárt 2:0, Bocskai—DEAC 3:1. Valamennyi mérkőzés barátságos volt.

OLASZORSZÁG: Bologna—Lazio 2:1, Novara—Livorno 2:1, FC Milan—Bari 3:1, Liguria—Genova 1:0, Juventus—Ambrosiana 0:0, Triestina—Napoli 0:0, Roma—Lucchese 4:1, Torino—Modena 1:0.

CSEHSZLOVÁKIA: Spárta—Liben 11:2, Viktória—Sl. Osztava 3:1, Pilsen—Kladno 10:1, Szlávia—Náhod 5:2, Zsidenice—Pardubice 1:0, Bata SK—Bratislava 5:2.

ROMÁNIA: Juventus—Studentesc 2:1, Vénusz—Aradi MTE 2:0, Tricolor—Ripensia 3:1, Kinizsi—Rapid 3:3, Glória—Carpati 0:0, Victoria—UDR 1:0.

PETROVARADIN: NFK—Zrinjszki 5:1, Livnicsár—serlegmérkőzés.

Sport (Szubotica)—Bela Zvezda 4:2 (3:2). A máliigysai csapaton erősen érezhető volt a tréninghiány. A szuboticei csapatból a csatársor, a máliigysaiak közül pedig Kurin, Acsil és Szőke Ruffi volt jó.

Rövid sport hírek

Szabó Miklós második amerikai versenyén, az 5.000 m. síkfutásban, negyedik lett. Ideje 14 perc 56 mp, míg a győztes Lash ideje 14 perc 30,9 mp. A versenyt a newyorki Madison Square Garden-ben rendezték 16.000 néző előtt. Szabó negyedik helye és gyenge ideje magyar szakkörökben meglepetést és csalódást keltett.

Martinek István, a kitűnő magyar motorvezető, 22 óra 10 perces rekord-idő alatt tette meg a Budapest—Berlin utat 200 as Méray-Puch motorkerékpárján.

Pesti humor. Rossz dolga van a holland szurkolónak, nem biztathatja az egyes játékosokat. — Miért? — Nehéz kimondani a nevüket.

A szuboticei alszövetség elsőosztályú egyesületei, mint már jelentettük, vasárnap, március 5-én ülést tartanak Szubotican. Ezen az ülésen dől el, hogy jövőre egységesítik-e az alszövetség elsőosztályát vagy megmarad-e továbbra is külön a szuboticei és vidéki csoport. Itt említjük meg, hogy még ebben a hónapban megkezdődnek a Vidéki Kupa mérkőzések, amelyekre Terzin Velimir (Szen-ta) bizottsági titkárnál lehet jelentkezni, a nevezési díjat pedig Berlekovic Sándor (Apatin) címére kell beküldeni. Nevezési díj elsőosztályú egyesületeknek 100, másodosztályúaknál 50 dinár.

Amszterdamban a Smoke Eaters jégkorong-csapat 3:1 arányban győzött az Európában élő kanadaiak válogatott együttese ellen.

Sztáribecsen az Alsóvárosi Katolikus Kör asztali tenisz-csapata 6:3 arányban győzött a Noviszádi AK ellen.

KUGLI HIREK

Napredák (Szubotica) — Gragyanszki (Máliigys) 163:149. A Napredák részéről Bulyovcsics, Almási és Magyar volt jó, a Gragyanszkiakból Bá-bics, Lakatos, Dudás és Szvorény tūnt ki.

AZ ANGOL LIGA SZOMBATI FORDULÓJÁN A »FARKASOK« GYŐZTEK

A sport hazája Nagybritannia, Ott versenyt futnak lovak, agarak; S mert ma mindenki futballozik, ott A farkasok is futballt játszanak. E mérkőzésben persze hogy ők nyertek: Bárányokat kaptak ellenfeleknél.

FANYAR TÓBIÁS

es utcai
ör köz-
es utcai
ez évi
us 5-én
gy órai
Epres

ók, köl-
yszabásu
Magyar
-én, va-
kultur-
zubotica
vasokör
magyar
ök kul-
-est ci-
gyar-est
kitűnő
ek Szu-
ig nem
apcsolat-
ott lát
rovgrádi,
és dr.
zi írók
oszláviai
ját kép-
űnő köz-
költő és
armester
közremű-
Az emli-
nek még
ek Tusi,
László és
i magyar
t inter-

műkedve-
gojevón.
műkedve-
vendég-
osothon
Piros bu-
lvet. Az
nség néz-
ges do-
k sokat

Azt a mulatságot kérte magának, hogy az asszonyok kihallgatásán titokban jelen lehessen s a vastag függöny mögé rejtőzve fültanuja volt most Absolonne kihallgatásának.

— Antónió, — mondotta előlépve rejtékelyéről, — az Isten sugallta neked, hogy ezt a nőt elővezetted.

— Kihallgatása eredménytelen volt, amin hallhattad. Itt a levelei, csupa ártatlan családi hír.

— Nes igen. De leveleitek. S mit gondolsz, ki lenne a legalkalmasabb eszköz a koholt levelek becsémpészésére, mint éppen a várkormányzó felesége?

Karafa felesillogó szemekkel bámult Erzsébetre.

— Őneki is ilyesmire járt az eszébe, de nem ilyen tisztán, világosan!

— Igazad van! — kiáltotta éragadtáva. — A sors adta kezünkbe Absolonnét, hogy ő a csel öntudatlan eszköze legyen!

Most Ostrosith Mátyásné kihallgatása következett.

Az özvegy matróna már nem volt olyan szerencsés, mint Absolonné.

Méltósággal lépett a terembe, de alig tudta leküzdeni a méltatlankodást és fölháborodást, amely letartóztatása óta felgyűlt a szívében.

— Figyelmeztetem, asszonyom, — kezdte a kihallgatást Karafa, — hogy tagadással csak súlyosbitani fogja helyzetét. Őszinte beismerés az, amivel sok kellemetlenségtől megóvhatja magát.

(65)

A tisztes urnő megigazította a fejkötőjét.

Ajkai megremegtek.

— Kérdezzem tábornok ur s én felelni fogok.

— Mit tud ön az összeesküvésről?

— Semmiféle összeesküvésről nem tudok.

— Érintkezett ön Thököliekkel?

— Annyiban, hogy két eszendővel ezelőtt elhajtották a lovaimat és marháimat a bitangok.

— Ismeri ön Ottlyk Györgyöt?

— Hogyne ismerném. Nálunk szolgált, mint gyermekifju. Szegény megboldogult uramnak komornyikja volt. Derék, becsületes fiatalember.

— Tehát beismeri, hogy vele érintkezett.

— Ismeri ám a radványi csuda — kiáltotta az urasszony fölpatanva. — Soha még csak a kisujjamat se érintette!

— Ön pénzt adott bizonyos célokra Zimmermannak.

— Adtam bizony. Az uram tartozott neki holmi angolai finom posztóért s én a temetés után megfizettem az adósságot. Hát ilyen célra kapott pénzt tőlem!

— Ugy látszik figyelmeztetésem

hiábavaló volt. Ön körmönfontan letagadja a valóságot, asszonyom!

De erre már nem tudta visszatartani keserű dühét Ostrosithné.

Orcái kipirosodtak, szemében vérszes tűz lobogott föl.

Közelebb lépett az íróasztalhoz s két kezét csipőjére téve, méltatlankodva kiáltotta:

— Hazudozással mer kigyelmed vádolni engem, Ostrosith Mátyás özvegyét? Hát tudja meg az ur, hogy énnekem nincs okom hazudni, nem is természetem. Magában, meg embertelen ítéleteiben keresse kigyelmed, meg az egész életében.

Karafa szólni akart, de Ostrosithné dühös szenvedéllyel folytatta:

— S ha nincs már senki széles Magyarországon, férfi, aki megmerje mondani az igazságot, szemembe vágom én, cudar! Ártatlanok voltak mindazok, akiket vesztőhelyre hurcoltattál! Más bűnük nem volt, mint a gazdagságuk! Miután a főurak kincstárait már kiürítettétek, most a többiekre kerítitek a sort! De meg fog verni az Isten gazságaitokért! Eljön a nap, amelyen elpusztultok olyan

gyalázatos halállal, aminőt megérdemelték!

A tábornok meghökkenve hallgatta a felbőszült asszony szidalmait, aztán elnevette magát.

Csöngött.

— Vezessék el ezt az asszonyt, — utasította a belépő segédtszót — s zárják el a hóhérbástyába. Ott majd észre tér.

— Te volnál méltó arra, te hitvány parázna féreg, — sikoltotta Ostrosithné, — hogy a hóhérbástyába zárjanak.

S hatalmasan megöklözte a katonákat, akik berohantak s elcipelték.

— kinezd meg, Antónió, ezt a nyelvet hársíát, — tanácsolta a tárn a függöny mögül előbujva Erzsébet, — s én végig akarom nézni a szenvedéseit.

— Meglesz, gyönyörűségem, ha akarod, még ma este — felelte a generális. — De hát ő mégis asszony, kinpadra nem vonhatom.

— Vetköztesd meztelenre és korbácsold meg! Az jobban fog fájni neki, mintha tüzes paraszt tételnél a nyelve alá, vagy kerébe történe a tagjait.

Karafának úgy megtetszett ez a gondolat, hogy csak magához ölelte a szeretőjét.

— Na ez igazán nagyszerű lesz! — kiáltotta örvendő. — Igen, meztelenül fogom megkancsukáztatni azt a dühös némbert, hogy kiverjék belőle az ördögöt! S ved együtt én is végignézem ezt a komédiát!

— És szegény Ostrosithné, csakugyan végig kellett élnie ezt a meggyaláztatást.

FONTOS ORVOSI TANÁCSOK

betegnek és egészségesek számára

A tüdőbaj megelőzése és gyógyítása (27)

Tehát nem plusz-kilóra, hanem arra törekedjék mindenki a felnőtt korban, hogy normális súlyát, amelyet a már előzőleg ismertetett eljárások segítségével minden korban meg lehet állapítani, apró kilengésekkel megőrizze, vagyis szervezetének anyagcseréjét, a kiadás és bevétel rovatot állandóan egyensúlyban tartsa. Ha tudjuk, hogy testsúlykilóként kb. 1—15 gr fehérjére van szükségünk, akkor egy 60 kilós embernek 90 gr. fehérjét, 90 gr. zsírt, 390 gr. szénhidrátot vagyis kilóként 25—35 kalóriát kell naponta magához venni, ami 200 gr. hús, 20 gr. sajt, 2 tojás, 270 gr. zsemlyének vagy kenyérnek, 200 gr. burgonyának és 115 gr. vajnak felel meg. Ennek megfelelőleg egy egészséges ember táplálkozásának kiadási és bevételi rovatát, vagyis a normális testsúlyát a következőképp trendi sémával tarthatjuk egyensúlyban:

Reggel: egy csésze kávé, vagy tea cukorral, 100 gr. vajaskenyér.

Ebéd: leves 200 gr. sült vagy főtt hús, 200 gr. burgonya, tészta esetleg gyümölcs, vagy kompót.

Uzsona: mint a reggeli.

Vacsora: 1 db vajás kenyér, hozzá 50 gr. hús (sonka, kolbász, stb.)

Ez a normál koszt. Ennél több a szervezet teljesen kielégítő működésének fenntartására nem kell.

Roszevő embernek adjunk meg ehhez ebéd és vacsora után egynegyed liter tejet vagy 100 gr. tejszínt. Hogy milyen tápértéket képvisel ez az aránylag kis tejmennyiség vagy tejszín azt a következőkből láthatjuk: a

főzékezés után ivott fél-fél liter naponta tehát 1 és fél liter tej 900 kalóriának felel meg, vagyis egyharmadrészt teszi az egész napi táplálék-kalóriájának. Sőt, ha tej helyett tejszínt adunk, mondjuk csak háromszor negyed-negyedliter, akkor ez már 1200 kalóriát tesz ki, amivel már majdnem a felét nyújtottuk a szervezet normális háztartásához egy húszonnégy óra szükséges kalória-mennyiségének. Vagy töröljük teljesen az ebédleves, mert ez megtölti a gyomrot és elveszi a többi fogástól az étvágyat.

Ilymódon könnyen 2—3 kiló súlygyarapodást érhetünk el, amit néhány évig folytatunk, amíg elérjük a rendszeres súlyt. Mert ez a törekvésünk!

Természetesen a rideg és könnyen unalmassá válható egyhangúságot kerülnünk az étrendben: kakaó, csokoládé, tojásételek, különféle tésztafélék, halak segítségével változatos és izlettessé tehetjük az egészséges ember ételét és minden megadott étel nélkül elérjük a néhány kiló súlygyarapodást. De ha ilymódon elértük, vagy esetleg 1—2 kilóval már túl is haladtunk volna a normális testsúlyt, ne forsziózzuk tovább a hizást. Főképpen elvetendőnek tartjuk a hizalásnak azt az erőszakot, amely a mindennapi mozgás korlátozásával akar eredményeket elérni. Már fentebb említettük, hogy nincs könnyebb mesterséges hizást produkálni, mintha a szervezetet órákon keresztül való fekvésre kényszerítjük.

(Folytatása csütörtöki számunkban)

Hogyan fogyunk, hogyan hizzunk? (19)

A zsírok a szervezetnek par excellence fűtő anyagát képezik. Ezen szerepre a zsírokat már magas kalóriaértékük is predesztinálja. Az emberi szervezetben előforduló zsír legnagyobb részét az u. n. neutrális zsírokból és kis részben u. n. lipoidokból áll, amely utóbbiak azonban az elhízás szempontjából számításba nem jönnek. A test zsírja nemcsak kizárólagosan a táplálék zsírából áll, amennyiben a szervezet szénhidrátokból is képez zsírt. Vajon a fehérjékből keletkezik-e zsír, az még nincsen teljesen eldöntve, amennyiben azonban a fehérjékből szénhidrátok keletkeznek ebből pedig viszonylag zsírrá alakulnak, a fehérjékből való zsírképzésnek ezen közvetett útja meg van adva.

A zsírok — glicerinnel és zsírsavakkal vegyületei — vízben oldhatatlanok. A hasnyálmirigy terméke, a hasnyál által a zsírok részben ezen két komponensre hasíthatnak, részben az alkalikus bélnedvben finom emulziót alkotnak. Ilymódon a zsírnak az emulgeált része direkt a bél falon át felszívódik, a másik része pedig a hasadási komponensek formájában, azaz glicerinnel és zsírsavakkal lett szappan formájában szívódik fel. Ezen alkotórészekből a szervezet ismét zsírt alkot. A felszívódott zsír legnagyobb részében, mint energiatermelő fűtőanyag éget el, egy része pedig zsírsóvet formájában rakódik le.

A zsírméregzés lefolyásában igen fontos szerepe van a bélbe ömlő epének is. A zsírméregzés aránylag hosszú időt vesz igénybe. Különösen áll

ez a gyomoremésztésre nézve, amennyiben különböző okoknál fogva a zsírok a gyomorból lassan távoznak.

Amennyiben nehezen emészthetőnek az olyan tápanyagot értjük, amelynek hosszú idő múltán hagyja el a gyomrot, innen magyarázható, hogy a zsíros ételeket nehéz ételeknek nevezzük.

A zsírforgalom mérve elsősorban az általános tápanyag-forgalomtól és másodsorban a táplálkozás minőségétől függ. Az előbbinek magyarázatul ama körülmény szolgál, hogy a zsírok főszerepe a szervezet fűtése, nem úgy mint a fehérjéké, amelyeknek a szervezet építőköveiként van specifikus szerepük. A táplálkozás minősége pedig annyiban befolyásolja a zsírforgalmat, hogy ha a táplálék kizárólag fehérjékből és szénhidrátokból áll, úgy zsír nem éget el, ha a táplálék fehérjékből, zsírokból és szénhidrátokból áll, zsír is éget el. Feles mennyiségű zsír és feles mennyiségű szénhidrátok jelenlétének esetében elsősorban a szénhidrátok égnének el, ha pedig ezenfelül még van feles mennyiségű szénhidrát, ez rezerv anyagként lerakódik, ha pedig a rezerv kamrák megteltek, úgy a szénhidrátokból is zsír keletkezik.

Ha a szervezet nem kap elég fűtőanyagot, úgy elsősorban a szénhidrát depók — máj, izomzat — glikogén formájában elraktározott szénhidrát-tartalma használtatik fel és ha ez is elhasználtott, úgy a zsír éget el.

(Folytatása csütörtöki számunkban)

A hóhérok letépték róla a ruhát, utolsó szálig, aztán kezét-lábát megkötözve, odadobták a kintzópadra.

Az urnő oly éktelenül üvöltözött, hogy végre is betörték a száját.

Aztán kétoldalt két hóhéruas odaállt melléje s elkezdte korbácsolni meztelen testét.

A kancsukaütések alatt piros csikok jelentek meg a bőrfelületen s vér csurgott le a test két oldalán.

A szegény urnő elájult az embertelen bánthatás alatt.

Karafa és Erzse pedig ott állt a kintpad közelében összelelkezve.

A parázna némbor szeméi vad gyönyörűségtől csillogtak.

Egyszer aztán odaugrott a közelebb álló bakósegédhez, kikapta kezéből a korbácsot s lesújtott vele a véres alakra.

Ajkairól tébolyult sikoly szakadt föl, s örvénygve ismételte meg csapásait.

Haja szétbomlott, keble lihegett arcára vér fröccsent, olyan volt, mint egy meggabalyodott fiatal boszorkány.

Karafa gyönyörűödve nézte egy darabig a szörnnyű jelenetet, aztán Erzsehez ment s elvonta a kintpad közeléből.

A leány tántorogva tett egynár lépést, aztán a tábarnok karjai közé zuhant.

Karafa úgy vitte el az ölében a Medvezky-házba...

A hóhérok Karafa távozása után abbahagyták Ostrobné kintzását s az eszméletlen nőt visszavitték a cellába.

A főporkoláb beküldte hozzá a feleségét, aki a hóhér nevével együtt megmosta az áldozat testét s tiszta gyolcsdarabokkal bekötözte a vérző sebeket.

Az özvegy lassan eszméltre tért és fájdalmas keserűségében jól kisírta magát, aztán buzdón imádkozott a Mindenhatóhoz, arra kérve, hogy méltó sorban részesítse azokat, akik a kereszténység nevében ilyen pogány eszközökkel uralkodnak Magyarországon.

XXI FEJEZET

JELENET A CSATATÉREN

A nyár eltelt a török ellen folytatott kemény harcokban és a Bécsben s Luxemburgban Magyarország végső leigázására szőtt tervek végzetéseiben.

A harcokban a hős csapatvezérek szereztek újabb babért, az udvari fondorlatokban a miniszterek versengtek egymással, hogy újra kiérdemeljék a legkegyelmesebb uralkodó elismerését.

Ifjabb Bercsényi Miklós, a szegedi külső vár fiatal parancsnoka, háromszáz hajduval és ugyanannyi huszárral vett részt az újabb hadműveletekben, amelyeket augusztus 12-én a második mohácsi csata koronázott meg. (Mező-Szeged vára és a hozzátartozó végehek Vésárhely, Csanád, Markó. Nagylak stb. főkapitány; ez volt a hivatalos címe. — A szerző megjegyzése)

A borzasztóan véres ütközet előtt Bercsényi huszárai voltak azok, akik földérintő szágúdságaikban le-lecsaptak egészen Oszijekig,

amelynek biztos sáncában maga Szulejmán nagyvezír reppant sergellel tartózkodott.

Egy ilyen portvázás alkalmával Bercsényiek nagyszámu török seregbe bukkantak, amelyet rövid harc után tönkre vertek.

— Isten szép szerencséjével átdött meg bennünket, — jelentette Szegeden Bercsényi Lajos bádeni hercegnek, a tiszai hadsereg vezérének — Százhatvankét török fej van gulába rakva az alsó palánk előtt és hetvenkilenc rabot hoztunk be, szijra fűzve. Ezenkívül mintegy ötszázat levágtunk az ellenségéből.

A nagyvezér végre kimozdult eszéki fedezékéből. Baási és a táborában lévő francia tisztek azzal biztatták, hogy most megverheti az ellenséget s elfoghatja magát a »Kékkirályt« is, ahogyan a törökök a bajor választót — a császár vejét nevezték.

De a dunántúli és tiszai császári seregek már egyesültek Mohács fölött s készen várták a török támadást.

A véres viadal előtt a két Bercsényi ismét megölelhette egymást: az apa, Lotharingiai Károly, a fiú Lajos, a »vörös király« hadseregénél működött huszáraival.

Mindketten résztvettek a másnapi csatában.

A török kezdte a támadást, amely azonban a császáriak keményen visszavertek.

Erre a nagyvezér a harsányi hegy lábánál hevenyézve elsáncolta magát.

Délután három órákor azonban rátört a keresztény tábor s ször-

nyű öldöklés után kiverte sáncából.

A török hadsereg a Duna felé hátrált, azon pedig nem volt hid, sem semmiféle átjáró.

Most förtogegként előzudult a lovasság — közte a két Bercsényi huszárcsapata — s a folyamba szoritotta a megrémült, rendetlen török hadsereget. A nagyvezér csónakon átmenekült, hanem a sereg nagyrésze ottveszett. Az ötvenézer emberből ötezernek holttete borította a csatateret, kétezer fogságba esett, igen sokan a Dunába fulltak. Mindössze hétezer ember jutott vissza Oszijekre.

Az ifjabb Bercsényinek az ütközetben kísérteties kalandja volt. Huszáraival menykökét csapott a törökbe, ott, ahol legsűrűbb volt az összekavarodott tömeg, mikor a part felől félig török, félig magyar öltözetű, kis számu, de dölceg és vakmerő lovascsapat robotott elő, egyenest Bercsényiéknek.

Az ezredes magasán fölágaskodott nyergében és bámulva nézte a feléjük vágató elszánt lovasokat.

A csapat előtt gyönyörű fehér lovon parancsoló tartású, fényes lovas nyargalt, nekieresztett kardtárral, kivont kardot tartva a kezében.

— Ide mellém, huszárok! — kiáltotta harsányan Bercsényi. Nyomban odaugrott neki a veszett öldöklésben meghallotta az ezredes szavát. A többieket kürtjel szólította oda.

(Folytatjuk)

□ 1939
KÖZ
Az
millióv
Az áll
sága az
évben ha
nagyobb
amennyi
vetési év
Bevétele
Személy
Poggyás
Gyorsár
Teherár
Más jöv
Na
ország
Buda
gazdas
dezik r
szabá
nek a l
közö
den a l
ható f
tenyész
ami ho
nyész
szinvo
tés ma
nem g
A kül
min
kes
hat
A má
gazda
jában
gos é
□
gyüle
közgy
let B
nök
visele
gi ti
vül B
a ke
nöke
meg
zélte
jeszt
lyet
Az e
bor
rost
jesz
gat
And
kár
am
tud
tés
vett
az
nin
tal
A
kö
fo
kö
sáb
pir
Gu
na
let
rő

KÖZGAZDASÁG

Az államvasutak 1939-1940-ben háromszáz millióval több bevételt számítanak, mint a mostani költségvetési évben

Az államvasutak vezérigazgató-sága az 1939-1940. költségvetési évben háromszáz millió dinárral nagyobb bevételt számít, mint amennyi a mostani költségvetési év bevétele. A közlekedés-

ügyi minisztérium költségvetési javaslatát a mostani költségvetéssel az alábbi kimutatás mutatja. A számok millió dinárokat jelentenek:

Bevételek	Az 1939-1940. évi javaslat	1938-1939. költségvetés mil. din.	több	több
				%-ban
Személy forgalom	595,0	529,0	+ 66,0	+12,47%
Poggyász és expressz áru	15,0	15,0	—	—
Gyorsáru	24,0	24,0	—	—
Teheráru	1.922,0	1.742,0	+180,0	+10,33%
Más jövedelmek	82,6	78,0	+ 4,6	+ 5,88%
Összesen:	2.638,6	2.388,0	+250	+10,49%

Nagyszabásúnak ígérkezik az ideai budapesti országos mezőgazdasági kiállítás kutyabemutatója

Budapestről jelentik: A mezőgazdasági kiállítás keretében rendezik már évek óta a legnagyobb szabású kutyabemutatókat. Ezeknek a bemutatóknak évről-évre fokozódó nagy sikere és a már minden alkalommal jó előre tapasztalható feltűnő érdeklődés a kutyatenyésztés fejlődését bizonyítja, ami hovatovább a magyar ebtenyésztést a nyugati államok magas színvonalára emeli. Az ebtenyésztés ma már nemcsak kedvtelés, hanem gazdasági jelentősége is van. A külföldiek érdeklődését mindenkor felkeltik az érdekes külsejű, kiváló használatoságú magyar kutyafajták. A március 22-én megnyitandó mezőgazdasági kiállítás kutyacsoportjában az összes számottevő országos és az egyes különleges kutyafajtákkal foglalkozó tenyésztő egyesületek nagyszámu kutya-csoporttal vesznek részt. A kiállítás-on ugyancsak az összes Magyarországon található kutyafajta képviselve lesz, a legnagyobb számban azonban — mint az elmúlt években — most is a nagy közkezdveltségnek örvendő magyar fajtáiú házi-, nyáőröző kutyák, pulik, pumik, komondórok és kuvaszok, vadászkutyák, foxterrierek, rendőrkutyák stb. szerepelnek a kiállítás egyes napjain, különféle csoportosításban. A kiállítás rendezése a tribün előtti felhajtó pályán nagyszabású kutyabemutató is tervez, amelynek keretében kiváló rendőrkutyák mutatják be nagy érdeklődéssel kísért gyakorlati

fajtákkal foglalkozó tenyésztő egyesületek nagyszámu kutya-csoporttal vesznek részt. A kiállítás-on ugyancsak az összes Magyarországon található kutyafajta képviselve lesz, a legnagyobb számban azonban — mint az elmúlt években — most is a nagy közkezdveltségnek örvendő magyar fajtáiú házi-, nyáőröző kutyák, pulik, pumik, komondórok és kuvaszok, vadászkutyák, foxterrierek, rendőrkutyák stb. szerepelnek a kiállítás egyes napjain, különféle csoportosításban. A kiállítás rendezése a tribün előtti felhajtó pályán nagyszabású kutyabemutató is tervez, amelynek keretében kiváló rendőrkutyák mutatják be nagy érdeklődéssel kísért gyakorlati

□ A feketési Ipartestület közgyűlése. Most tartotta évi rendes közgyűlését a feketési ipartestület Bányai János ipartestületi elnök elnöklétével. A hatóság képviselőjében Brankov Obrád közszéki tisztviselő jelent meg, azonkívül Fiszter Gusztáv nagyiparos is a kereskedelmi és iparkamara elnöke. A közgyűlést Bányai elnök megnyitotta, aki üdvözölte a megjelenteket és előterjesztette az elnöki jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vett. Az elnöki jelentés után Bartha Gábor állami iskolai igazgató, az iparostanonciskola igazgatója terjesztette be jelentését. Bartha igazgató jelentése után Hoffmeister András tanító, az ipartestület titkára olvasta fel az évi jelentést, amelyet szintén köszönettel vettek tudomásul. Majd a pénztári jelentés következett. Nagy elismeréssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy az egyesületnek tagdíjhátraléka nincsen, ami az egyesület kifogástalan működésének az igazolása. A jelentések elhangzása után a közgyűlés az Ipartestületi tagdíj fokozatot állapította meg, majd a következő évre megerősítette állásában a jelenlegi tisztikart. A napirend tárgyalása után Fiszter Gusztáv kamarai alelnök tartott nagyszabású beszédet az ipartestületek és kamarák szükségességéről, jelentőségéről, az iparosok

aggkori biztosításáról, továbbá a szövetkezetek áldásos voltáról és megalakításának szükségességéről. A nagy tetszéssel fogadott, tartalmas tájékoztató beszédet a közgyűlés nagy tapsal köszönte meg, és a közgyűlés bezárása után élénk eszmecsere indult meg a kamarai alelnök és a megjelent iparosok között.

□ A francia tőke élénken érdekli a Jugoszláv szállodaipar iránt. Beogradból jelentik: Az utóbbi időben francia részről érdeklődés mutatkozik több jugoszláviai szállodaépítés ügyében. A francia tőkecsoport megfelelő pénzüsszeget bocsátana a Jugoszláviában építendő modern szállodák rendelkezésére, még pedig elsősorban nagy idegen forgalmi helyeken. A franciák azonban előzőleg biztosítani kívánják azt, hogy a befektetett tőke kamatját kivihessék Jugoszláviából.

□ Ipari szövetkezet alakul Bezdánban. A szombori Szövetkezetek Szövetségének kezdeményezésére Bezdánban is mozgalom indult ipari szövetkezet megalakítására, amely a bezdáni és környéki iparosoknak, vendégösöknek beszerzésre a szükséges nyersanyagot és olcsó hitelt nyújtana. A szervezési munka már hetekkel ezelőtt megkezdődött s az alakuló közgyűlést, alighanem még ebben a hónapban megtartják.

□ Az első noviszádi Munkás-egyesület közgyűlése. Az első noviszádi Munkás egyesület vasárnap tartotta évi közgyűlését a Marosfőle vendéglőben. A közgyűlésen Bernold Szilveszter elnököt. A jelentések elhangzása után a közgyűlés leleplezte Bernold Szilveszter arcképét eddig kifejtett működése elismerésképpen. Együttal a közgyűlés lelkesen élte Weisz Rudolfot, aki már 45 éve tagja az egyesületnek és 25 éve viseli az alelnöki tisztséget. A közgyűlés a következő új vezetőséget választotta: Elnök: Bernold Szilveszter, alelnök id. Weisz Rudolf, jegyző és pénztáros Spiller Imre, egyesületi orvos dr. Wágner István, ügyész dr. Maros Károly, a választmány tagjai: Lemler György, Bársony István, Baki György, Mondovics József, Spiesz Dániel, Spiller Vilmos, Thuró József, Tukács János, Frei István, Fürjes János, Zsigrai Ferenc, Haackel Ferenc, Temesberger Gyula, Rumann Mihály, Greiling Jakab és Kardos István. Helyettesek: Fülöp Mihály, Béli István, Reisz János és Weisz Jenő. Felügyelőbizottság: Dürbeck Gyula, Schöffner Mátyás, Karner Gyula és Lemler József.

□ Új tisztikart választott az adai Gazdakör. Az adai Gazdakör vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését a Centrál kávéház nagytermében. A gyűlésen megjelent Bieber Zoltán a Bácskai Gazdasági Egyesület és Marics Szilvó alelnöke és hatóság megbízásából. Nagypál András földbirtokos, a Gazdakör elnöke üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta a gyűlést. Miklós Géza felolvasta a jegyzői és pénztári jelentést, amelyből kiténik, hogy az egyesületnek jelenleg 147 tagja és 1167 dinár készpénze van. Ezután Kocsis Jakab utabbi két szakosztály (gabona és jóság) létesítését sürgette. Bieber Zoltán kerületi kiküldött kifejtette, hogy a kezdet nehézségeit az Egyesület rövid két év alatt legyőzte, ez abból is látszik, hogy a tagok száma 40-ről 150-re emelkedett. Közölte, hogy rövidesen háztartási tanfolyamot rendeznek és határbejárás gabona és állat szemlével. Ezután három évre megválasztották az új tisztikart. Elnökké egyhangulag Nagypál Andrást választották, alelnökök: Sterbik Sándor és Lepojev Vukasin, titkár Orcsik Mihály, pénztáros Oláh György, igazgató Miklós Gábor, könyvtáros Oláh János és Tóth Ferenc, ellenőrök Nagypál György, Csuzdi József, háznagy Horti Pál és Almádi György, választmányi tagok: Kaszás Mátyás, Török Miklós, Faragó József, Dósa Mátyás, Koos Béla, Szollár Dávid, Raffai András, Csányi Ferenc, Miskovics Dusan és Török Károly, számvizsgáló bizottság tagjai Kazinci Mihály, Orcsik Nándor, Szedmakov Milivoj és Kaszás Gábor, póttagok: Huszágh Sándor és Dósa Sándor.

□ Jugoszlávia is résztvesz a milánói nemzetközi vásáron. A milánói nemzetközi vásárt az idén április 12—27. között tartják meg. A vásár sikere érdekében nagy előkészületeket tesznek és bizonyosra vehető, hogy sokkal nagyobb lesz az eddigi összes milánói vásároknál. Jugoszlávia az idén is résztvesz a vásáron.

□ A bácskogradistei Ipartestület közgyűlése. Vasárnap tartotta a gradistei Ipartestület évi rendes közgyűlését Brankov Mirkó elnöklétével, Szokolovics Milán hatósági kiküldött jelenlétében. Az elnöki megnyitó után Miladinov Nikola titkár terjedelmes jelentésben számolt be az ipartestület mult évi működéséről. A jelentés fontosabb tételei: Az ipartestületnek 123 tagja van, s négy tag elhalálozott. 25 iparos segéddel, 31 tanonccal, 61 csak maga dolgozik. Szerződöttve van 25 segéd és 35 tanonc. A mult évben szerződött 16, főlzabadult 12 tanonc. Mestervizsgát tett 6 segéd s iparigazolványt váltott 12 iparos. A jelentések tudomásul vétele után megállapították a folyó évi költségeloirányzatot, mely 6820 dinár bevételt s ugyanannyi kiadást mutat. A hátralékos tagsági díjakat végrehajtás utján szedik be. A megejtett tisztújítás során elnökké ismét Brankov Mirkót, alelnökké pedig Molnár Jánost választották meg. Választottak még 10 tagu választmányt, 3 tagu felügyelőbizottságot és 3 tagu békéltető bizottságot.

□ A maliogyosi földművelőszövetkezet és állattértekesítő szövetkezet közgyűlése. A maliogyosi földműves szövetkezet vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését Fodor Elek elnöklétével. A felügyelőbizottság jelentése szerint a szövetkezet igen eredményesen működik. A szövetkezetnek most 169 tagja van. A közgyűlés a következő vezetőséget választotta: Elnök: Fodor Elek, alelnök Horváth József, igazgatósági tagok: Dömötör Pál, Mészáros József és Szatmári Lajos. A felügyelőbizottság tagjai: Diener Robert, Tóth Lajos és Körömczi István. — A maliogyosi állattenyésztők szövetkezte vasárnap tartotta alakuló közgyűlését. Elnökké Fodor Eleket választották. Igazgató: Diener Robert, titkár: Czékus István, pénztáros Jungábel Gyula, az igazgatóság tagjai: Kiss Antal, Gerber Gottfried, Sipos Richárd, Szilágyi Pál, a felügyelőbizottság tagjai: Horváth József, Tóth Lajos, Csernik Pál, Halasi Pál és Molnár István.

□ A magyar kivitelnek közel felét Németország veszi át. Németország területi megnövekedése nagy kihatással volt a magyar külkereskedelem kialakulására. Magyarország az 1937. évben 240 millió pengő értékű árut, vagyis kivitelének 42%-át szállította Németországba, míg tavaly az egész magyar kivitelnek 47%-át vette meg Németország. Németország a magyar buzakivitelben az eddigi 43,2% helyett 62%-al, az állatkivitelben pedig az eddigi 26,1% helyett 63,7%-al vesz részt. Ezzel szemben Németország kivitele Magyarországra az 1937. évi 212,1 millió pengőről 1938-ban 171,2 millió pengőre csökkent, vagyis a beittel 44%-a helyett csak 42%-esett Németországra.

□ 36 terményárak voltak a csantavíri piacon. A csantavíri piacon a legutóbbi hetipiac alkalmával a búzát 150, árpat 150, tengerit 135, burgonyát 100 dinárért vásárolták méterenként. Hízott sertés kilója 7,50—8,50 dinár volt, választási malacok párja 150—220, hathónapos süldők 250—300 dinár áron cseréltek gazdát.

Tőzsde

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza bácskai, Noviszád és Szombor környéki, középbácskai 78-79 kilós 2 százalékos 154—155, felsőbácskai 80 kilós 2 százalékos 154—155, tiszai uszály I 80 kilós 2 százalékos 155—156, tiszai II. uszály 79—80 kilós 2 százalékos 155—156, bácskai és bánáti, dunai uszály 78-79 kilós 2 százalékos 154—155, begái csatorna 79-80 kilós 2 százalékos 154—155, tiszai csatorna uszály 80 kilós 2 százalékos 154—155, felsőbánáti 80 kilós 2 százalékos 153—154, délbánáti vrsaci paritásban 78-79 kilós 2 százalékos 154—155, szerémi, Duna 78 kilós 2 százalékos 153—154, szerémi Száva 77-78 kilós 2-3 százalékos 152—153, szerémi 78-79 kilós 2 százalékos 153—154, szlavóniai 78—79 kilós 2 százalékos 154—155. **Rozs**, bácskai 72 kilós 2 százalékos 142.50—145. **Árpa**, bácskai 64—65 kilós 152.50—155. **Zab**, bácskai, szerémi és szlavóniai 165—167.50 **Tengeri**, vrsaci paritásban 96—98, indiai paritásban 96—98, indiai paritásában, tulszáritott 99—101, száritott bánáti 107—109, száritott vrsaci paritásában 107—109, száritott indiai paritásában 110—111. — **Buzalisz**, bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 242.50—252.50, kettes 222.50—242.50, ötös 202.50—212.50, hatos 182.50—192.50, hetes 152.50—162.50, nyolcas 110—112.50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 237.50—257.50, kettes 217.50—227.50, ötös 197.50—207.50, hatos 177.50—187.50, hetes 147.50—157.50, hét és feles 120—125, nyolcas 110—112.50. **Buzalisz** jutazsákban bácskai 102—104, szerémi 100—102, bánáti 95—97. — **Fehérbab** szak nélkül bácskai és bánáti 2 százalékos 828.50—285. **Sertész** 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1340—1360. Irányzat: buza nyugodt, különben változatlan. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 153—155, középbácskai és Noviszád környéki 153—155, szerémi, dunai 153—155, szlavóniai k. d. 153—155, felsőbácskai k. d. 154—156, délbánáti 153—155, felsőbánáti 153—155, Tisza, hajórakomány, prima 155—157, Tisza, hajórakomány seconde 154—156, dunai hajórakomány Bácska Bánát 154—156 csatornai hajórakomány és tiszai 153—155, begái hajórakomány 154—156, szerémi, Száva 152—154, szerémi k. d. 153—155. — **Rozs**, bácskai vasut 140—142.50 — **Zab**, bácskai vasut 165—167. — **Árpa**, bácskai 63—64 kgos 148—150, szerémi 63—64 kgos 143—150 **Tengeri**, bácskai vasut prompt 95—97, bácskai száritott 107—109. **Bab**, szokvány 287.50—297.50. **Buzalisz**, nullás gg és g 245—255, kettes 225—235, ötös 205—215, hatos 183—193, hetes 155—165, nyolcas 112.50—117.50. **Korpa**, prompt bácskai 102—104, szerémi 100—102 — **Sertész**, új nagyhordókban 13.50—14.50, új kishordókban 13.50—14.50 kannában bruttó nettóért 12.75—13.75 **Füstölt szalonna** 13.75—14.75 sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 12.75—13.75. Irányzat: barátságosabb. Forgalom 47 vagon.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOR

A dinár árfolyama. Budapest 6.—7.50, Prága 64.80—65.20, Berlin 5.63—5.67, London 210.—Zürich, Beograd 10, Páris 11.655, London 20.635, Newyork 439.75, Brüsszel 73.975, Milánó 23.15, Amszterdam 233.25, Berlin 176.45, Prága 15.05, Varsó 83.10, Bukarest 3.37.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

Növényharmat

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb. bedörzsölésére 3 csepp balsamos illata mélyen belelegezve tisztítja az orrot és gégét. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apoteka Gebauer, Bač.

HAZASSÁG

36 EVES jobb földbirtokos házasság céljából ismeretséget keres intelligens hölgyvel Ajánlatokat: 1330 számmal a kiadóhivatal továbbít.

TRGOVAČKI POMOĆNIK, star 39 god. traži poznanstvo dame od 19—27 godina u svrhu ženidbe, po mogućnosti jevrejka Nalazim se u romantičnom mestu na Jadranskom moru. Pomoć sa slikom slati na administraciju lista pod brojem 1331 Fotografiju vratiti pod diskrecijom.

HÁZASSÁGOKAT leglelkismeretesebben közvetít jobb körökben. Elsőrendű családi összeköttetések. Legjobb eredményeket biztosítjuk Tájékoztató prospektust 10 dinár előzetes beküldése mellett diszkrétan szetküld: »Rezors«, Zagreb, posta 3.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik drága halottunk

özv. Billy Rosa

letemése alkalmából részvéteket fejezték ki és a temetésén megjelentek, ezúton fejezzük ki őszintén érzett hála köszönetünket.

Noviszád, 1939 febr. 28.

A mélyen sújtott

Billy család

Czirák Imre:

Mihál bácsi

levelei

Harmincnégy kedves, kacagató, mókás leírást tartalmaz. Valóságos üdéséget és jókedvet varázsol ez a zamatos, humorban kimeríthetetlen könyv. Ez a sorozat második köte e. (Az első elfogyott)

Ára postadíjjal együtt 16 dinár

A pénz előzetes beküldése ellenében megküldi a Reggeli Ujság kiadóhivatala, Noviszád, Kralja Petra II ut. 50.

ALLAST KERES

VEGYESKERESKEDŐ segéd kizárólag katonai szerb, német és magyar nyelvtudással, kaucióval rendelkező állás keres. Cimeket a kiadóba kér

PÉNZBESZEDŐI vagy ehhez hasonló állást keresek. 70.000.— dinár értékű tehermentes házzal rendelkezem. Cím a kiadóban.

ELADÓ

ÜZLET FELOSZLATÁS miatt használt hordók 10—4000 literig, üvegek, kupakok, vignetták eladó. Sima Eckstein, Noviszád.

ELADÓ KÉTÉVES tisztafaj tigris dög kutya. Ugyanott régi ablakok és ajtók Erdekoldni: Deika'sse Fleischmann, Noviszád, Kralja Petra II. 15

KIADÓ

3 SZOBÁS lakások új épületben teljes komforttal, központi fűtés, lift, kiadók. Ustavska ul 16-18.

GARZONSZOBA, modern, különbefejezetű butorozva kiadó. Ugyanott tiszta butorok olcsón eladó. Noviszád. Petra Zrinyszkog u 71/a.

KERESLET

KIFUTOFIUT március 1-re felvesz Bauer harisnygyár. Noviszád. Primorszka II.

KIFUTOLÁNYT, aki Noviszád utcáit jól ismeri, keresünk. »Háztulajdosok lapja« Noviszád, Carinszka 13.

FEKVŐ DIESEL MOTORT 4—8 HP. megvételre keresek. Ár és részletes leírás: Vermes István, Szombor.

AZONNALI BELEPÉSRE keresek 30 even felüli egyedülálló komoly minden szakkészítőt. Jelentkezni munkakönyvvél: Mobiltechnik, Noviszád, Bulvard 19.

MINDENES CSELEDLÁNY, becsületes, szorgalmas, tiszta, aki szereti a gyermekeket és ért a házimunkákhoz és főzéshez, azonnalra kerestetik. Ugyanott egy 13—14 éves lány gyermekek mellé Foto studio »Royal« Noviszád, Mat'ca épület.

BEJÁRÓNÓT keresek délelőtti munkára azonnalra. Pajjics, Noviszád, Rumencska u. 92.

ÜGYES BICIKLIZNI tudó kifutó felvétetik. Petres fűszerkereskedés Noviszád, Kralja Petra II. 130.

KIFUTÓ FIU kerékpárral azonnal felvétetik Wassermann, Laze koszticsa ul. 3?

KÜLÖNFELE

Minden nyelvű használt könyvet egész könyvtárakat vásárol Menáhem Pápo antikváriuma, Noviszád.

Szeplőt, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet. DARUVARI krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár Szubotica

URANIA MOZI, Noviszád

Csak 3 napig! Hétfőtől—szerdáig bemutatja közkívánatra a legjobb **Rökk Marika** filmet: **Forró vér** új kópiákban. — Főszereplők: Rökk Marika, Paul Kemp, Hans Stüve. Rendező G. Jakobi

Városi Mozi, Szubotica

Hétfőtől—szerdáig Minden idő legnagyobb filmje **Walt Disney** leirhatatlan szépségű remekműve **Hófehérke és a hét törpe** A legnagyobb világsikert aratót SZINE'S fi mesoda **Felnőtteknek, gyermekeknek egyaránt nagy élmény**

2500.— dinár befektetéssel havi 1000 dinárt kereshet. Levelezés horvátul. »ANOS« Maribor, Orožnova ul. 6.

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac.

ÖRÖKBE ADNÁM egészséges kislányomat gyermekszerező gyermektelen jobb érzésű házaspárnak. Candler Franciska, Velika Kikinda.

»FLORODOR« szakorvosi felügyelet mellett készül. eltüntett mitessert. pattanást és ráncokat Ára Jugoszláviában Din. 22.— Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád

B ú t o r
S z ó n y e g
Linoleum
Eduárd Krausz
bútorház, Noviszád

Minden háztartás díszese a **Pfaff** varrógép kapható **»JUNG«** Szuszedzsky Noviszád, Safarikova 9 **SZENES** vasüzletben, Szubotica

PYRAM
cipőkrémet kérjen mindenütt, mert a legjobb és az üres dobozokat a kereskedőnél értékesítheti. Waberer Vilim, Velika Kikinda 4801

Reggeli Ujság
Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: Andreo Dezső
A hirdetésre vonatkozó feltételek: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)
zslazi svakodnevno. Mező elenik napon'a Post. čekovna račun — Postacsekkszámia: Zagreb, 46.692

Elegáns hölgyek figyelmébe!
Tavaszi **keszű** különlegességeink megérkeztek **JOZEFINE REITZER** „Ru' av'ca“ BEOGRAD, Terazije 32